

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWSEntered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Sausis-January 17 d., 1924

437

No. 14

Išpėja Meksikos
sukilėliusLatvijos kabinetas
rezignavo

Neleis grįšti Graikijos karaliui

Amerika išpėja Meksikos
sukilėlius

Pasiuntė kruizerį atidaryti Vera Cruz portą Amerikos prekybai.

WASHINGTON, sausio 16.—Amerikos kruizeris Tacoma liko išsiųstas į Vera Cruz su įsakymu atsteigti susisiekimą su tuo miestu ir paduoti Meksikos sukilėliams griežtą protestą prieš jų trukdymą Amerikos prekybai.

Protestas bus pasiųstas tuojuos, kaip bus gauta žinia, kad Tacoma pasiekė Vera Cruz (Tacoma užvažiuojo prie Vera Cruz ant uolos ir šaukiausi pagalbos).

Amerika protestuos ir prieš Obregonas valdžią, kam ji uždarė kabalę tarp Vera Cruz ir Galvestono. Obregonas tai padarė tikslu atkirsti susisiekimą tarp de la Huerta ir jo agentų Jungt. Valstijose.

Amerikos protestas prieš de la Huerta yra atkreiptas daugiausia prieš jo blokadą ir nepraleidimą Amerikos laivų ir prieš jo veržimąsi į Tampico aliejaus laukus. Bus jam aiškiai pasakyta, kad Amerikos valdžia nepileis trukdymo Amerikos prekybai.

Kadangi de la Huerta nėra pripažintas, tai ir protestas nebus "oficialinis." Bet tokioje formoje, kad jis suprastų, jog tai yra tikrasis Amerikos nusistatymas.

Latvijos kabinetas
rezignavo

Del centro opozicijos finansų ministeriui.

RYGA, sausio 16.—Premieras Mejerovičius padavė Latvijos prezidentui savo kabineto rezignaciją. Kabineto rezignacija įvyko dėl centrinių partijų seime opozicijos finansų ministeriui.

Išmainyk
savo automobilį
ant loto ar namo.

Vasara praėjo, užėina ruduo, taipgi gavęs užtektinai smagumo iš savo automobilio dabar rasi naudingą išmainyti jį ant loto, ant kurio gal kitą pavasarį pasistatysi namą. Arba gal tuoj išmainysi savo automobilį ant bungalov. Paskelbk apie tai Naujienose. Čia tavo paskelbimą pamatys žmogus, kuris ištroškęs gauti automobilį, ir jis sueisite ir padarysite jį abiem pageidaujamą mainą.

Graikijos karalius pasiliks
išstremime

Venizelos betgi pasmerkia karaliaus išstremimą. Prižada draugingumą Turkijai.

ATHENAI, sausio 16.—Premieras Venizelos šandien pasiuntė svetimų šalių laikraštiniams, kad jis nemano atsaukti išstremtojo iš Graikijos karaliaus Jurgio iki po plebiscito, kuriame Graikijos žmonės nuspręs kokios valdžios formos jie nori.

Betgi jis pasmerkė karaliaus išstremimą. "Aš griežtai pasmerkiau išsiuntimą karaliaus, ką aš skaitau užgavimu į veidą Graikijos žmonėms," sakė Venizelos. "Aš nesu diktatoriumis ar revoliucionieriais, aš esu taikintojas."

"Aš nutariau, kad plebiscitas bus geriausias būdas duoti žmonėms progą nuspręsti tarp monarchijos ir respublikos. Plebiscitas bus po mano asmenine direktyva, kadangi niekas kitas negalėtų prarasti referendumo prie dabartinės padėties."

Venizelos pasiuntė telegramą Ismet Pašai, užtikrindamas jį, kad jis (Venizelos) visuo met kooperuos su Ismet Paša vykinime Lausannos sutarties ir atsteigime draugiškų ryšių tarp abiejų šalių (Graikijos ir Turkijos), kas dar labiau sustiprintų taiką. Maždaug tą patį išreiškė ir Ismet Paša savo atsakyme Venizelos.

Vokietijoje siaučia džiova

NEW YORK, sausio 16.—Sugrįžęs iš Vokietijos Dr. H. Emerson, Harvardo univers. profesorius, kur jis tyrinėjo Vokietijos sveikatos padėtį, sako, kad palyginus su prieš kariniais laikais, gimimų skaičius Vokietijoje sumažėjo beveik per pusę; vaikų gi mirtingumas pasibaisėtina padidėjo. Džiova gi siaučianti visoje Vokietijoje.

Dr. Abrams mirė.
SAN FRANCISCO, sausio 14.—Šandien čia pasimirė nuo plaučių uždegimo Dr. Albert Abrams, kuris patiekė elektroninių reakcijų teoriją ir išradė aparatą, su kurio pagalba jis galįs pasakyti iš lašo kraujo kokia liga žmogus serga, kiek jam amžiaus ir kokios jis yra lyties. Daugelis daktarų jo teoriją priėmė, bet daugelis daktarų, ypač ir Amerikos daktarų draugija jo teorijas atmetė.Lietuvos darbininkų savaitinis laikraštis
SOCIALDEMOKRATAS
Gaunamas "Naujienų" Ofise ir skyriuose.
Kaina 5c.Suomijos premieras
rezignavo

Nesutikė su prezidentu klausime paleidimo parlamento.

STOCKHOLM, sausio 16.—Suomijos (Finlandijos) premieras Kaloio, gautomis čia žiniomis, rezignavo, nesutikdamas su prezidentu Stahlberg del paleidimo parlamento.

Tikimasi, kad Suomijos parlamento rinkimai įvyks už kelių savaičių.

Anglai pradeda reikalauti
skolų atmokėjimo

Spiria valdžią pareikalauti kitų šalių valdžias atsisteiti.

LONDONAS, sausio 16.—Anglijos prekybos kamera pasiuntė laiską premieriui, užsienio reikalų ministeriui ir išdo kanceliui, atkreipiantį valdžios dėmesį į skolą, kurias yra skolingos Anglijai kitos šalys.

Laiskas nurodo, kad Francija ir Italija yra skolingos apie \$4,797,000,000, bet net ir palukanų nemoka. Prekybos kamera nurodo, kad gaunant 5 nuos. palukanų galima būtų sumažinti taksus Anglijoje 20 nuos. Taksai gi Anglijoje esą daug augštesni, negu Francijoje ir Italijoje.

Kamera sako, kad taksai Anglijoje yra per daug augšti ir tas kenkia Anglijos prekybai. Todėl ji reikalauja, kad valdžia tuojuos pareikalautų iš Francijos ir Italijos užmokėti savo skolas, arba paadaryti su tomis šalimis tokius susitarimus apie tų skolų atmokėjimą, kad jie leistų sumažinti Anglijos taksus.

Taipiau pareikiama, kad prekybos atstovai tą klausimą pakels ir parlamente.

Karo laivas užvažiuo ant
uolos

GALVESTON, Tex., sausio 16.—Jungt. Valstijų kruizeris Tacoma užvažiuo ant Blanquilla uolos arti Vera Cruz ir šaukiausi umios pagalbos. Laivas prašo tuojuos prisijusti du stiprius vilkikus, nes už dviejų valandų gali nepavykti laivą nuo uolos nuimti.

Kruizeriui Richmond, kuris plaukia į Panamą, įsakta tuojuos plaukti pagalbon kruizeriui Tacoma.

Spėjama, kad Meksikos sukilėliai galėjo pakeisti signalus ar užgesinti švyturius, nes kruizeris kitaip negalėjo užvažiuoti ant tos uolos, kadangi ant jos yra švyturys.

Anglai gelbės Vokietijai

Bet tik tada, kada Vokietija sutvirtės.

LONDONAS, sausio 16.—Vokietijos reichsbanko prezidentas Schacht sugrįžo į Berlyną iš Londono, kur jis per kelias dienas tarėsi su Anglijos bankieriais. Jis nieko neatšakė Londono, kadangi anglai atsakė gelbėti Vokietiją prie dabartinių pajusių Vokietijoje finansų. Tačiau Anglijos bankieriai prižadėjo pagelbėti Vokietijai, kada toji nors kiek tvirtiau atsistos ant savo kojų.

Ekspertai slepia savo
veikimą

Jie sutarė nieko neskelbti apie savo svarstymus.

PARYZIUS, sausio 16.—Šandien Belgijos ekspertai baronas Maurice Housart prieš ekspertų komitetą analizavo Vokietijos biudžetą, kurį jis plačiai studijavo. Jis be to atskleidė ir kiekvieną ekspertų klausimą, ant kiek jo žinios leidžia jam tai daryti.

Francuzų laikraščiuose buvo pasirodę žinių, kad tarp komiteto narių iškilo nesutikimų. Tiems gandams gen. Dawes užginčijo ir pasakė, kad jokių nesutikimų neįskilo ir kad visi komiteto nariai harmoningai dirbą.

Komitetas laiko savo posėdžius pulk. Logan raštine, iš kur jokių žinių negalima gauti. Komitetas nutarė nieko neskelbti apie savo veikimą ir visi nariai griežtai to nutarimo laikosi.

Vokietijos reichsbanko prezidentas Schacht priėmė kvietimą duoti savus liudijimus prieš ekspertų komitetą ir gal dar šandien išvažiuos iš Berlyno į Paryžių.

12,000 Kanados angliakasių streikuoja

SYDNEY, N. S., sausio 16.—12,000 angliakasių sustreikavo šiandien. Jie priklauso Amerikos angliakasių unijai 26 distrikto. 9,000 angliakasių sustreikavo negalėdami susitaikinti dėl algų, o 3,000 sustreikavo išreiškimui užuojautos streikuojantiems.

Sustreikavo prieš algų nukopijimą.

SPRINGHILL, N. S., sausio 16.—Derybos tarp angliakasių ir British Empire Steel Corp., pajro, angliakasiams atsisakius priimti kompanijos siulomą 20 nuos. algų nukopijimą. Po to tuojuos sustreikavo 1,200 angliakasių Dominion Coal Co., kuri priklauso minėtai geležies korporacijai.

Trys žmonės užmušti

CHICAGO.—Vakar delei sniego audros trys žmonės liko užmušti ir trys sužeisti. Užmuštieji, negalėdami per sniegą užmatyti besiautinančių gatvėkarių, pakliuvo po gatvėkarių ratais. Du jų pakliuvo po ratais elevatorių priemiesčiuose, kur elevatoriai eina jau žemės paviršiu.

Trys žmonės, traukinio darbininkai, liko sužeisti Michigan Central traukiniui ties 15 gatve nušokus nuo bėgių. Inžinierius del sniego negalėjo užmatyti signalo ir užvažiuo ant uždarytų bėgių. Traukinis ėjo labai pamaži ir todėl neišliko didesnės nelaimės.

Šandien sniego nebus, bet bus labai šalta.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, sausio 16 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.24
Austrijos, 100,000 kronų	\$1.45
Belgijos, 100 frankų	\$4.11
Danijos, 100 markų	\$17.43
Italijos, 100 lirų	\$4.38
Prancijos, 100 frankų	\$4.62
Lietuvos, 100 litų	\$10.00
Norvegijos, 100 kronų	\$14.25
Švedijos, 100 kronų	\$37.33
Šveicarijos, 100 markų	\$26.18
Šveicarijos, 100 frankų	\$17.85

Kaltina buvusį vidaus
reikalų sekretorių

Esąs šalies išdavikas kam padavė aliejaus kompanijoms rezervuotus aliejaus laukus.

WASHINGTON, sausio 16.—Senatorius Caraway, demokratas, senatė šandien pasmerkė buvusį vidaus reikalų sekretorių Fall kaip šalies išdaviką, už išnuomojimą privatinėms aliejaus kompanijoms Teapot Dome laivyno aliejaus laukų rezervą, ir tai koruptyviais tikslais.

Jis prilygino Fall prie išdaviko Benedict Arnold ir klausė ant kiek yra negarbingiau paduoti kiekvieną galios rezervą aliejaus "del šalies gynimo pirmos linijos" už Arnoldo pardavimą nutois tvirtovės prie Hudsono upės.

Senatorius kaltina, kad jis ne Daugherty. Tai čia išskirtinai byla. Bet kol Daugherty yra justicijos departamente, tai "jie gali paduoti ir bacių esmą ir tai būtų patraukti į federalinį teisumą."

"Albert E. Fall padavė Lietuvai galios Aliejaus kompanijoms" sakė Caraway. "Jis vienas jų gyrėsi, kad jis iš savo grobio dalies pagarsys \$1,000,000."

Caraway taipiau pasmerkė laivyno sekretorių Denby ir jo pagalbininką Roosevelt už užgyrimą tų aliejaus laukų išnuomojimo Mammoth Oil Co. Jie ghasi, kad tai yra smulkmena, į kurią jie negali atkreipti savo asmeninės dėmesio.

"Jeigu tai yra tik smulkmena, jiems neturi būti pavestas globojimas mūsų pirmą gynybos liniją, kaip kad jie vadina laivyną," pareiškė Caraway.

APIPLĖSĖ LANSINGO
BANKĄ.

Gal mirtinai pašovė žmogų ir paėmė \$9,000 banko pinigų.

CHICAGO.—Vakar šeši ginkluoti plėšikai užpuolė ir apiplėšė Lansing State Bank, Lansing, Ill., arti Hammond, Ind.

Suvarę kitus darbininkus į užpakalinius kambarius, jie priverstė kasierių atidaryti saugiąją šėpą ir paėmė iš jos \$9,000. Gal būtų ir daugiau paėmę, bet tuo laiku į banką lėjo lentų fabrikantas iš Hammond John Beckman, kuris bandė plėšikams pasipriešinti. Jis tapo pašautas dviem šūviais ir gal mirtinai sužeistas. Bet ir plėšikai turėjo bėgti.

Nors pranešta visiems apiplėškė miesteliams saugoti kečius, bet niekur plėšikų neužtikta.

Manoma, kad tai tie patys plėšikai, kurie dvejatį savaičių atgal apiplėšė Summit State Bank ant \$15,000 ir pereiną šeštadienį bandė apiplėšti Brighton Park State Bank, kur jie pašovė du žmones ir del kitojo triukšmo spėjo pasigriebti tik \$431.

Coue vėl Chicagoje.

CHICAGO.—Pereitą naktį į Chicago sugrįžo Emile Coue, Prancijos chemikas, autorius kiek laiko atgal buvusios garšios auto-sugestijos teorijos "every day in every way I am getting better and better" gydymui žmonių. Tą jo teoriją jau baigiama užmiršti. Bet jis vistiek skaitysis čia lekcijas, taipiau aplankys vakarinių valstijų miestus, kurių jis neaplankė pernai.

J. Romano bankas
Lietuvoje užsidarė

Žlugo ir visi kiti J. Romano biznesai.

Žinomo "Lithuanian Sales Corporation" organizatoriaus J. Romano bankas Lietuvoje jau nebeįvyksta. Tai "Lietuvos Tarptautinis Bankas."

Sako, Romano paskutinis apsilankymas Amerikoje buvo tikslu sukelti pinigų jo Tarptautiniam Bankui. Bet kada tas nepasisekė, tai to Lietuvos Tarptautinio Banko dienos pasibaigė.

Lietuvos Tarptautinio Banko reikalai yra likviduojami. Likvidatorių (arba kaip čia sako "resyveriu") yra Lietuvos Bankas.

Iš Lietuvos Banko direktorių rodo turėsiąs pasitraukti J. Kaupas, kuris tame banke atstovavo Romano banką.

Visas kitas J. Romano biznesas Lietuvoje irgi žlugo.

Šitas žinias esame gavę iš Lietuvos pilnai patikėtinų šaltinių.

Kas čia Amerikoje dės su J. Romano suorganizuota "Lithuanian Sales Corporation" (Lietuvių Prekybos Bendrove), tai dar nežinia. Su J. Romano žlugimu Lietuvoje tur but yra žlugęs svarbiausias tos bendrovės turas.

J. Romanas visokį savo biznį Amerikoje ir Lietuvoje varė omerikiečių pinigais, kuriuos sudėti daugiausia prikalbino kunigai. Kiek tų pinigų buvo sudėta, niekas tikrai nežino. Gal ne mažiau kaip \$250,000 ir gal ne daugiau kaip \$600,000.

Pinigus J. Romanas sukėlė, pardavinėdamas šėrus Lietuvos Prekybos Bendrovės — daugumojo atsitikimų nelegaliai, laudždamas įstatymus. Aprupinę sau didžiumą šėrų už savo sumanumą, J. Romanas buvo pilnu valdytoju bendrovės ir jos pinigų. Bendrovės pinigais naudojasis kaip savo steigdamas ir tą Tarptautinį Banką.

J. Romanas betgi, kaip paliudija daugelis žmonių, nemokėjęs nieko sutverti, jis tik mokėjęs leisti pinigus su užtektinai dideliu kvailumu. Amerikos kunigų jis buvo išaukštintas kaipo biznio genijus. So. Bostone jo

pagelbininkais buvo F. Virakas, A. F. Kneizys, "Darbininko" redaktoriai Jonas E. Karosas ir P. Gudas, Chicagoje V. M. Stulpinas.

Darbiečiai pasiulys nepasitikėjimą valdžiai

LONDONAS, sausio 15.—Šandien formaliniai atsidarė Anglijos parlamentas ir karalius perskaitė savo sosto kalbą. Jo kalba, kurią prirėngė kabinetas ir kuri išdėsto valdžios politiką, buvo nepaprastai ilga ir nuobodi. Ji pasiūlo daugybę mažesnių reformų, kurių pravedimui reikėtų kelių metų darbo.

Renkiantis parlamentui kiekvienas vadovas buvo sveikinamas. Bet užvis karščiausia sveikinta darbiečių vadovą MacDonaldą.

MacDonald išleido pranešimą, kuriame jis kaltina dabartinę valdžią dėl užsienio politikos silpnumo. Jis sako, kad Anglija Europos politikoje turėjo lošti daug svarbesnę rolę, negu kad ji dabar lošia. Valdžia ir jos šalininkai puldami darbininkus tyčiomis pažeidė šalies kreditus. Jokia partija, sako MacDonald, nenorėtų priimti valdžią prie dabartinės painios padėties namie ir užsieny. Todėl jis kviečia Anglijos žmones būti išmintingais ir nesitikėti didelių darbų kas ne būtų valdžioje.

Jis paskelbė, kad ryto darbiečiai savo priede prie karaliaus kalbos pasiulys išreikšti nepasitikėjimą dabartinei Baldwin valdžiai. Tada ir prasi-dės tikroji kova.

ORAS

Šandien — veikiausia giedra; šalta.

Saulė teka 7:15 valandą, leidžiasi 4:45 val. Mėnuo leidžiasi 8:16 val. naktį.

SIŪSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVONTo prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankaiNAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Kas Dedas Lietuvoj

Kaunas

"Keturi Vėjai".

Kauno laikraščių pranešimu ši sausio mėnesį išėjusių pirmas lietuvių futuristų laikraščio "Keturi Vėjai" numeris. Be lietuvių naujojo meno atstovų kurinių busianti ir užsieniu spaudos apžvalga. Leidinys busias iliustruotas.

Kalėdos Lietuvoj.

Kaunas, 26 gruod. — Po begalinio slapymėčio prieš pat Kalėdas (nuo gruodžio 20 d.) pradėjo stiprokai šalti. Per Kalėdas jau turime žiemą. Oras gražus, be vėjo, bet šaltis laikosi nuo 5 lig 90 R. Nemune jau kelinta diena plaukioja tankūs stori ledų gabalai (ižai).

Kalėdų šventės kaunietėiai švenčia linksmai, pasidrudindami nauja "monopoline", kurios prieš šventes pritruko sandėliuose. Ties svaigalais sandėliais paskutinėse prieš šventes dienose gatvėje stovėjo eilės žmonių, kad gautų to valstybinio skystimėlio.

—Liet. darbininkas.

Visur tas pats.

Kaune einantieji laikraščiai skelbia, kad Lenkijoje esą priklmsti kalėjimai "prasikaltėlių" žodį "prasikaltėliai" dėlto rašau kabeliuose, kad jie ne prasikaltėliai, bet tyčia, dėl politinių pažiūrų, padirbti prasikaltėliais. Krokavoj didžiojo kalėjimo rumuos gruodžio 1 d. 80-tyje mažų kamery buvo sukimšta 900 žmonių, kurių 800 asmenų buvo bokšte. Didžiajame kalėjime Senato gatv., kur tilpdavo tik 400 žmonių, dabar sukimšta 900 žm. Kameroje, skiriamose 5-6 žmonėms, prikimšta po 30. Atsigult nėra kur, — miega sėdėdami. Dėlei trukumo vietos kriminaliniai ir vaikai sukimšti su politiniais. Galima įsivaizdinti, kokia ten "mokykla" pradedantiems gyventi žmonėms-vaikams. Ir vis tai dedasi šalyje, kuri aukština save krikščionyste, katalikiškumu ir kitais dvasiškais tobulumais.—Pr. br.

Lietuvos-Latvijos pasienio mokyklų reikalu.

Kaunas. — Latvijos valdžia kreipėsi į mūsų vyriausybę su pasiūlymu sutvarkyti Lietuvos-Latvijos pasienio mokyklų klausimą tam tikro susitarimo keliu. Susitarimo projektas numato nekludyti pasienio gyventojų vaikams lankyti antros, valstybės mokyklas. — (E.)

Gyventojų statistika Lietuvos miestuose.

Šių metų gyventojų surašinėjimo duomenimis, Lietuvos miestuose gyvena 266,362 žm., ku-

Lietuvių Tautiškos Kapinės

Gerbiamieji lotų savininkai ir Dr-jų atstovai kviečiame jus ant visotino metinio susirinkimo, kuris bus nedėlioje, Sausio-Jan. 20 d., 1924, Mildos svet., 3142 So. Halsted gat., 1-mą valandą po pietų.

Jūsų atsilankymas būtina reikalingas, nes yra daug svarbių reikalų apsvartymui, ką mes turim veikti bėgyje šių metų, ir taipgi bus pranešta ką mes nuveikim pereinamais metais; ir visas stovis kapinių dabartiniam laikui.

Valdyba.

rių 132,345 vyrai ir 134,017 moterų. Sulig tautybės miestų gyventojai, Lietuvos piliečiai, skirstoma taip: lietuvių 153,242 (57,60%), žydų 85,076 (31,90%), lenkų 8,156 (3,1%), rusų 6,385 (2,5%), vokiečių 8,973 (3,3%), latvių 946 (0,30%), kitų 614 (0,20%). Svetimšalių Lietuvos miestuose yra 2,970 (1,1%). — (Elta).

Lietuvos pašto, telefono ir telegrafo įstaigų pajamos — išlaidos.

Per šių metų pirmuosius 10 mėnesių Lietuvos pašto, telefono ir telegrafo įstaigos turėjo 5,640,600 litų pajamų, iš jų pašto — 2,876,100 lit., telefono — 1,401,600 lit., telegrafo — 1,362,900 lit. ir kitų 25,000 lit. Bendros mėnėtų įstaigų išlaidos siekė 4,855,700 lit. Per tuos pat 1923 m. mėnesius pajamų turėta 1,610,300 lit., išlaidų — 951,700 lit. — (Elta).

Kiek ir kokių gyvulių turi Klaipėdos kraštas.

1923 metų spalio m. 10 d. Klaipėdos krašto padaryto gyvulių surašymo duomenys.

Dabartinio surašinėjimo duomenimis Klaipėdos krašte yra 34073 arkliai. Laikotarpis nuo 1923 m. balandžio m. padaugėjo skaičius 831 št. Lyginant balandžio mėn. surašymu iki 3 metų arklių (igl. kumelių) skaičius didesnis 979, 3 metų ir senesnių 148 mažesnis. Galvijų suskaičiuota 64,914. Lyginant pračio pavasario 36,951 skaičiumi, galvijų mažiau 2,017. Žymiai sumažėjo iki 2 metų veršių ir jaunų galvijų (902) ir 2 metų ir senesnių karvių ir telyčių skaičius (1,135), šiame skaičiuje melžiamųjų karvių 224 mažiau. Avių skaičius 35,313, lyginant balandžio mėn. surašymu, kada buvo 43,187. Avių skaičiaus sumažėjimas aiškinaamas išpiovimu didžio skaičiaus avių, ypač eriuų rūšens metu ukininkų naminiamis reikalingas.

Šį kartą kiaulių suskaičiuota 37,887. Tokiu būdu palyginus su pereinčiu surašymu paršelių ir paršų iki 1/2 metų priaugo

FOLEY KATARO TABLET
Gaukite butelį FOLEY CATHARTIC TABLETS, labai parankus tabletai nuo užkietėjimo vidurių. Labai lengva ir malonu vartoti; greitas ir tikras palengvinimas. "FOLEY CATHARTIC TABLETS" pagelbėjo man labai daug. Aš turėjau labai užkietėjusius vidurius, bet dabar jaučiuosi gerai", rašo Miss Mildred M. Keene, 442 Essex St., Bangor, Maine. Jos taipgi veikia ant kepenų, labiausiai dėl sutukusių žmonių. Neimkite panašiai padarytų. Parduoamas visur.

FOLEY & CO.
2835 Sheffield Ave., Chicago, Ill.

FURJŲ DIDELI PERSISALDYMA
W. L. Hayes, Jacksonville, Fla., rašo: "Aš kentėjau nuo didelio persisaldymo. Aš negalėjau balsiai kalbėti, tik šnibždeju. Po išbandymo "ampello FOLLEY'S HONEY AND COMPOUND" aš pajutau didelį palengvinimą. Didelio butelio jau pusę nuėėjau ir aš visai pasveikau". FOLLEY'S HONEY AND TAR COMPOUND yra viena geriausių nuo kosulio gyduolė pasaulėje; neturi sąvėjos opiatų, persisaldymo ir užkimimo. Neimkite panašiai padarytų. Parduoamas visur.

FOLEY & CO.
2835 Sheffield Ave., Chicago, Ill.

Maskaradų Balius

Rengia
DRAUGYSTĖ ŠV. PETRO,
Nedėlioje, Sausio 20 d., 1924 m.
TAUTIŠKOJ BAZNYTINĖJ SVET.,
3501 So. Union Ave.

Pradžia 6 val. vak. Išanga 50 centų.
Bus vienas iš gražiausių balių. Kviečia visus atsilankyti RENGIMO KOMITETAS.

10,295 ir kiaulių 1/2 metų ir senesnių 7,113 št.
Ožkų surašyta 3,893. Tokiu būdu pavasario skaičius perviršytas 898 št. — (Elta).

"Taxi-Kebai" Kaune — gal bus įvesti.

Kauno laikraščių žiniomis, viena francūzų firma yra pasiūlius Kaunui suteikti jai koncesija maž-daug septynioms metams įvesti ir eksploatuoti tam tikro tipo automobilius keleiviams vežti. Kiekvienas automobilis turėtų taksometrij arba skaitiklį, kursai rodytų, kiek kilometrų yra nuvažiuota. Mažiausia kaina už važinimą — vienas litas, o jeigu kas važiuoja daugiau kilometrų, tai už važinimą mieste už kiekvieną kilometrą imama po 2,50 lit., o už miesto tolimesniai kelionei po 1,50 lit. nuo kilometro. Jeigu Miesto Valdya sutiktų duoti tą koncesiją, tai nuo balandžio mėnesio firma sutinka paleisti iš pradžios iki 10 taksijų, o paskiau jų skaičių didinti, žiurint reikalo. Iki šiol del kai kurių sutarties punktų dar su firma nesutarta. Miesto Valdyba norėtų pati į savo rankas paimiti tą verslą ir leisti visiems, kas norėtų, pirkti automobilius su taksomotorais ir važiuoti nustatyta taksa.

Didelis potvinis Latvijoje.

Saryš su pirmojo sniego pavidimu š. m. gruodžio mėn. 11 —13 d. Latvijoje buvo didelis potvinis. Apie 7 kilomtr. nuo

Pažymėtinas pasveikinimas Mrs. Spink

Suteikia Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Pilną Kreditą.

Minn. June, Wis. — "Aš buvau gydoma, bet rodosi niekas negalėjo man pagelbėti ir aš buvau taip silpna, taip kad aš turėjau gulėti lovoje daugiausiai ir buvau kaip invalidas. Aš turėjau skausmus užpakalyje ir lyties organuose ir mano skilvys nedavė man ramumo. Mano vyras pamatė Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound apskelbimą, ir pamane, kad tai yra geras dalykas, parnešė man namo ir patarė vartoti. Po išvartojimo 1 butelio, aš galėjau vaikyti, ir po išvartojimo 6 butelių, aš galėjau dirbti savo darbą, kuriuo negalėjau dirbti per ilgą metų. Aš turiu tik gimusį kūdikį, kuris auga labai gerai ir aš vis dar vartoju Vegetable Compound ir jaučiuosi daug geriau negu keturi metai atgal. Gyduolės tikrai yra geros ir geras dalykas turėti namuose". — Mrs. George Spink, Minnesota Junction, Wisconsin.

Visoje plačioje šalyje pirkėjai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound raportuoja, kad 98 nuošimčių turėjo pasisekimą. Pardaviniai pas aptiekorius visur.

Tel. Haymarket 1044
DR. G. J. ADLER
Specialistas Venerinių Ligų
Valandos nuo 11 iki 1 ir nuo 5 iki 8 valanda vakare. Nedėlioje nuo 11 iki 1 valandai dieną.
1014 So. Halsted St.

Telephone Humboldt 2052
DR. B. H. LEGATOR
DENTISTAS
1579 Milwaukee Avenue
Room 212
Kampas North Ave. ir Robey St.

Ofiso valandos 9 iki 9.
Nedėlioje 9 iki 12 dieną.
Gass Administrated

Mintaujos Lielupėje susistoje ledai ir vanduo pakilęs apie 9 pėdas ir kaip pavasario metu išsiliejęs iš krantų gresė pačiam Mintaujos miestui. Palielupės gyventojai turėję apleisti namus su visais gyvuliais, nes vanduo buvo besiveržias į gręčias ir tvartus. Aplink matėsi tik miškai ir trobesiai. Atvykus iš Rygos ledų laužytojams ir pašalinus ledų susidurimus, vanduo nusiugo.

— Baikštys. (L-va)

Progresas

Yra padarytas išdirbinėjis me augštos klesos pieno ir Borden's "Selected" pienas yra augščiausios rūšies.

Užsisakykit Borden's "Selected" šiaudien

BORDEN'S
Farm Products Co. of Illinois
Franklin 3110

\$750.00 DOVANŲ \$750.00 Maskaradų Balius

RENGIA LIET. RAUDONOS ROŽES PASELPOS KLIUBAS
Subatoj, Sausio-January 19, 1924
LIETUVIŲ LIUSYBĖS SVETAINĖJ,
Kampas 14 St. ir 49 Ct., Cicero, Ill.
Pradžia 7 val. vakare.
Muzika J. Pociaus.
Kviečia KOMITETAS.

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTAŠIUS
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. S. BIEZIS
Gydytojas ir Chirurgas
2201 W. 22 St., kampas Leavitt St.
Phone Canal 6222
Res.: 3114 W. 42 St. Phone Lafayette 4988. Ofiso valandos: 1-4 ir 7-8, nedėlioje 10-12 dieną.

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare.

Telephone Humboldt 2052
DR. B. H. LEGATOR
DENTISTAS
1579 Milwaukee Avenue
Room 212
Kampas North Ave. ir Robey St.

Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 S. Morgan St., Chicago.
Telephone Boulevard 2160
Valandos: Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 2 iki 9 val. vakare.

Garsinkitės Naujienose

DR. P. G. LUOMONS
Lietuvis Dantų Gydytojas
X-Spinduliais
2201 W. 22nd & So. Leavitt Sts.
Tel. Canal 6222. Chicago, Ill.
Val.: 9-12 ryte; 1-5 po pietų; 6-9 vak. Ned. pagal sutartį.

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 8066
Humboldt 1098
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kadzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'S
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 7820
Val. 2 iki 4 ir 6 iki 8. Ned. 10 iki 12
Nami 6641 S. Albany Ave.
Tel. Prospect 1930
Valandos pagal sutartį

Telephone Yards 5082
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakaro
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

DR. V. A. ŠIMKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Akuliaris
3315 South Halsted St.
Tel. Boulevard 1401
Val. 9 ryto tig 2 P. M. ir 7-9 P. M.
Ned. 9-12 A. M.

Mrs. A. MICHNIEVICZ-VIDIKIENE
AKUSEKKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gns
Ofisas su Dr. J. F. Van Palsg
Tel. Yards 1119

Balgud akuliaris, jo kolegių, il gal praktikuoti si Pennsylvania jos ligonbučiuose. Sažiniškai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdydą, laikų gimdydą ir po gimdydą.

Už dyka patarnauja, da ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms; kreipkitės, o rasite pagelbą.

Valandos nuo 7 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 v. vakare.

KOJŲ TROBELIAI!

Kaip reumatizmas, odos ligos, uždegimas, ulcerai, jausg pirkti nagai, autinūsios kojos, skaudami keliai ir nariai, protopodion kojos, ir kt. Taipgi kornai, bunianai ir ciliausai.

Kodel jums kankinti? Nuo tų nemalonių kurie padaro skaudėjimą ir nemalonumą kuomet —

As Išgydau
Vėliausiu ir moksliniu metodu visal be skausmo. Aš pagelbėjau daugumai. Kodel ne jums? Jei jus buvotė visur ir nieks nepagelbėjo, tai ateikite ir pasimatykite su kojų specialistu

Dr. Wm. Gribow
17 N. State St., Room 1714.
Phone Dearborn 4514.
Valandos nuo 9 iki 5. Vakara: 2058 N. Division St. Valandos nuo 6 iki 9. Nedėliomis ir šventėmis nuo 9 iki 1. Phone Brunswick 5991.
Egzaminavimas Dykai.

DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės
CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 5834
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak.
3325 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Office Hours: 10 iki 12 pietų 5 iki 7 val.
Tel. Canal 2118
DR. A. L. YUSKA
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta: 4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po pietų, 6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St., Kampas 18 ir Halsted St.

DR. P. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
3243 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 7179
Rezid. Tel. Fairfax 5574
CHICAGO, ILL.

DR. V. BANES, Advokatas
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 5584
Vakara: 19736 So. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Yards 4681

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visada patarnauju kuogeriausiai
M. Yuška
3223 W. 38th St., Chicago, Ill.

NORĖDAMI
PIRKTI, PARDUOTI AR MAITYTI VISAS KREIPKITES PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.
S. L. FABIONAS CO.
INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 6611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigais ir Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Tel.: Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kietvakare, vakara, tankyruose ketvorka. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telephones Canal 2552
Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Seredoj ir Pėtryčioj nuo 9 r. iki 6 v. Veda visokias bylas visuose teismuose. Egzaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perikant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolėna Pinigus ant pirmo morgičiaus lengvomis illygomis.

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty: Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 3896

JOHN I. BAGDZIUNAS
ADVOKATAS
Veda bylas visuose Teismuose, Egzaminuoja Abstraktus, Padaro pirkimo ir pardavimo Dokumentus ir įgaliojimus.
7 South Dearborn Street
Room 1538 Tribune Bldg.
Telephones Randolph 3261
Vakara: 2151 West 22 Street
Telefonas Canal 1667

S. W. BANES, Advokatas
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 5584
Vakara: 19736 So. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Yards 4681

Del niežiančių degančių kojų?
MENTHOLATUM
Greitai prašina ir atšviežina

Garsinkitės Naujienose

L.S.S. ŽINIOS

Oficialinis Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyrius,
eina kartą savaitėje, Ketvirtadieniais

Sausio 17, 1924.

Eilinis No. 41.

Kad padarius šį Skyrių gyvą, interesingą; kad jame atsispindėtų visas Amerikos lietuvių socialistinis darbininkų judėjimas, visi tuo judėjimu suinteresuotieji ir galintieji rašyti kviečiami bendradarbiauti. L. S. S. kuopų sekretoriai tegul laiko savo prielaidas visados pranešti organui, kas jų kuopos veikiama — apie kuopos susirinkimą, tarimus, sumanymus etc. Visi šiam skyriui raštai reikia adresuoti L. S. S. Sekretoriui A. Zymontui, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L.S.S. Pildomasis Komitetas

Centro Sekr. A. Zymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Organizatorius J. Smolėtis, 10604 Ed-brooke Ave., Chicago, Ill.
Sekr.-Išd. P. Miller, 3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygneš A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Centro Komitetas

Pirmininkas J. F. Vilis, 1511 N. Wood St., Chicago, Ill.
Sekretorius M. K. Kasparaitis, 3827 Archer Ave., Telef. Lafayette 1017, Chicago, Ill.
Kasierius A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.
Finansų Sekr. A. Baniėnė, 853 N. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Konferencijos Protokolas

L. S. S. VIII Rajono kuopų delegatų konferencija įvyko Sausio 6, 1924, "Naujienu" name, 1739 So. Halsted gat. Konferencija atidaryta 12 val. dienos. Pirmininku išrinktas d. A. Narbutas, Mandatų komisijon F. Tverijonas ir J. Vainauskas, Spaudos komisijon F. Skamarakas, F. Tverijonas, J. Vilis. Iš mandatų pasirodė, kad konferencijoje dalyvauja delegatų nuo penkių kuopų, bet ne visi delegatai atsilankė, — atsilankė tik dvylika: 81 kp. J. F. Vilis, A. Vilis; 22 kp. A. Kemėža, A. Baniėnė; 4 kp. V. Mišeika, J. M. Vainauskas, F. Tverijonas, F. Skamarakas; 137 kp. F. Tverijonas, A. Norbutas; 174 kp. M. Karlovas, ir M. Arbačiauskas. Sekretorius M. Kasparaitis perskaitė praeitos konferencijos protokolą, kuris buvo priimtas vienbalsiai.

Komisijų raportai: d. P. Grišaitis pranešė, kad viskas gerai nusisekė. Pramogų vakaro, kuris įvyko gruodžio 23 d., 1923 m., M. Meldadžio svetainėje, komisija pranešė, kad vakaras pavyko gana gerai ir liko VIII Rajonui gražaus pelno. Del neturėjimo pilnų atskaitų raportas nebuvo išduodamas. Vakaras buvo rengiamas VIII Rajono. Komisija rengimo kalbėtojų kursų pranešė, kad prie to dalyko rengiamasi. Delegatai į Cook County Socialistų partijos konferencijas pranešė, kad S. P. organizacinis darbas sparčiai vėdamas ir kad rengiamasi žiemės sezono darbuotei; S. P. yra gausiai paaugusi nariais.

Valdybų raportai: L. S. S. VIII Rajono pirmininkas-organizatorius J. F. Vilis pranešė, kad Aštuntas Rajonas finansiskai gerai stovis, tik buvę per mažai veikiamas organizavimo darbas. L. S. S. VIII Rajono sekretorius M. K. Kasparaitis pranešė, kad organizavime narių buvę veikiami, tik nepergeriausios pasekmės; rašęs į L. S. S. organą kelis agitacinius straipsnius, ir kelis šiaip Aštunto Rajono reikalais, taip pat visus Aštunto Rajono centro komiteto posėdžių raportus, ir kad negalėjęs išsiuntinėti konferencijos protokolo L. S. S. Aštunto Rajono kuopoms, nes neturėjęs kuopų sekretorių adresų. Ragino, kad ateityj kuopų sekretoriai pridėtų savo adresus centro sekretoriui. Raportas priimtas. Finansų rašt. pranešė, kiek yra L. S. S. VIII Rajono išdepinigų: pirmiausia buvę išde \$73.79, nuo surengtųjų prakalbų \$63.80, pardavė Aštunto Rajono šėpą \$10.00, viso \$147.59. Nuo įvykusio vakaro dar neturėjo pridėtų pinigų virš šimtito dolerių. — Raportas priimtas. Rajono kasierius A. Kemėža pranešė, kad su fin. rašt. apyskaita taip baisiai lūpti už

Aštunto Rajono naujais reikalais nutarta: 1) Kad būtų konferencijų protokolai siunčiami Rajono kuopoms. 2) Ded LSS VIII Rajono kalbėtojų kursų nutarta, kad tas dalykas būtų vykintas kaip tik aplinkybės leis. 3) Del buvusio Lietuvių Socialistų Apšvietos Klubu, kuris jau yra likviduotas, bet dar yra jo pinigų pas J. F. Vilį \$39.05, nutarta, kad tie pinigai būtų perduoti į LSS. VIII Raj. kasą. 4) Del LSS VIII Raj. Propagandos Mokyklos pranešama, kad pas narį P. Miller randasi dar tos mokyklos pinigų suvirš \$20.00. Nutarta, kad tie pinigai būtų paimti Rajono kason. 5) Nutarta, kad kasierius būtų po kaučija \$300. 6) Nutarta, kad LSS VIII Rajono kuopų sekretoriai turi prisijusti VIII Raj. centro sekretoriui savo adresus. 7) Nutarta, kad Rajonas surengtų prelekių maršrutą drg. P. Grišaitis. Tuo reikalu rūpin-tis pavesta naujai Rajono valdybai. 8) Reikalaujama, kad būtų pildomas įstatymas apie tvarkymąsi finansiniai su Socialistų partijos raštine per kalbinių federacijų (Sajungų) kuopų sekretorius. 9) Nutarta, kad organizacinis darbas būtų atsakančiai sutvarkytas Pildomojo LSS. Komiteto su Soc. Partijos raštine. 10) VIII Rajono valdybų 1924 metams išrinkta: pirmininkas-org. F. Skamarakas, nutarimų raštinkas A. Vilis kasierius A. Kemėža, fin. rašt. A. Baniėnė, knygnius J. F. Vilis. VIII Rajono centro komiteto nariais F. Tverijonas ir V. Mišeika. Revizijos komisijon A. Narbutas, J. M. Vainauskas ir M. Arbačiauskas. Delegatais į Cook County S. P. susirinkimus: A. Kemėža LSS VIII Rajono konferencija nutarta laikyt kovos mēnesyje 1924 m.

— M. K. Kasparaitis.

Pastaba VIII Rajono kuopų sekretoriams: — Del neturėjimo kuopų sekretorių adresų konferencijos protokolo negali kuopoms išsiuntinėti. Pasinaudokite protokolu įdėtu "LSS. žiniose". — M. K.

Laiškas iš Rusijos

C. Bolodkin gavo keletą laiškų iš Rusijos, kuriuos išvertė čionai paduodų:

"Mylimas Broli: — Pranešu, kad tavo siųstas siuntinys atėjo ir randasi pašte. Bet išpirti aš jo niekaip negalėsiu. Dalykas toks: kai gavau pranešimą, kad yra man siuntinys, aš su džiaugsmu nubėgau į paštą jį atsiimti, bet už tą siuntinį pareikalavo iš manęs 240 pudų duonos, arba 45 dolerius. Ot kaip, broli! Pagalvok, ar aš galiu išpirti tą siuntinį? Niekuomet savo gyvenime... Pirmiausia, ar gali sovietų valdžia taip baisiai lūpti už

siuntinį nuo neturtingo darbininko, kuris dvejus metus kariavo raudonojo armijoje už sovietų valdžią?... O ar žinai, broli, kaip sunku man buvo atsiskirti su tuo siuntiniu! Man davė siuntinį tik paaišpinti, bet tuojau vėl atgal atėmė... Dar tu klausai apie gyvenimo brangenybę pas mus. Pasakysiu, kad gyvenimas pas mus nepakenčiamai sunkus. Visa, kas išdirbama dirbtuvėse, kaimietis jokių būdu negali nusipirkti: paprasti batai kainuoja 25—30 pudų duonos, kaimiečiai negali nei svajoti apie tai... Tavo brolis F."

Kitas jo draugas, parvažiavęs iš Amerikos, rašo:

"Brangus Drauge: — Nerašysiu visko smulkmeniškai koks yra gyvenimas kaime, tik pasakysiu trumpai, kad masės žmonių pražuvo ir dabar žuveno šalčio, bado ir prastų namų... Pasakysiu taipgi ir apie mokesčius. Valdžia mokesčius mokame visi — nuo neturtingiausiu ima penkis pudus duonos, o nuo ukininkų ima po 80 pudų duonos. Uždirbti nėra kur, o mokesčius reikia mokėti. Kas ką turi parduoda ir moka mokesčius. Gyvenimas be galo sunkus, kaip gyventi — nei mes patys nežinome. — Tavo draugas P. C."

Jo senas tėvas rašo sekamai:

"Šimet valdžia uždėjo man mokesčių 40 pudų duonos. Tu negali sau įsivaizdinti, mylimas mano sunau, kiek ašarų ir nusiminimo turėjome, kai vežėme tą duoną iš namų... Dar neužteko to, kad tai buvo paskutinė mūsų duona, bet mes ją dar turėjome nuvežti į Gomelį (50 viorštų nuo gyvenimo vietos). Mes pasilikome namie seniai ir maži vaikai. Duonos nėra, rubų nėra, o tą, ką uždirbame — valdžia atima. Kaip gyventi?"

O Amerikos bolševikai iš kailio neriasi įrodinėdami, kad Rusijos žmonės labai gerai gyvena. — Z. A.

Kur eina žmonių mokesčiai

Kiekvienas taksų mokėtojas gali sau gerai įsistėmyti, kad nuo kiekvieno užmokėto taksų dolerio, 83c eina karo reikalams. Taip jau yra sutvarkytas 1924-5 metams taksų mokėjimas. Tie 83c nuo kiekvieno dolerio bus sunaudojami praėjusių karų, darbininkų karų ir ateities karų reikalams. Tik 17 centų liks šalies reikalams, kaip tai teisiu, sveikatos, žmonių švietimo, viešiesiems darbams. Kitais žodžiais sakant, 5/6 karui, ir 1/6 taikai.

Tas nelabai gerai skamba, bet tai yra prezidento Coolidge propozicija. Jisai sako: \$2,500,000,000 (du milijonai penki šimtai milijonų) karui ir tik \$500,000,000 kitiems visiems šalies reikalams, kad ramiau gyvenus tame karų laikotarpy.

Pagal smulkiai paduodamas skaitlines yra taip: moksliui yra skiriama 1/3 cento, o karo reikalams 17 1/2 cento nuo kiekvieno įmokėto taksų dolerio, arba karui 50 sykių daugiau. Tai reiškia, kad apšvietai, sveikatai ir mokslo išradimams tenka 1 1/2 cento, o karo reikalams 83c nuo kiekvieno įmokėto taksų dolerio, arba karo reikalams yra skiriama 60 sykių daugiau. Kapitalistinė presa del to labai džiaugiasi. Ir yra iš ko jiems džiaugtis: juk tai vis dirbama jų naudai. Karas niekam nėra reikalingas, kaip tik kapitalistų klasei. Kapitalistų klasė turėdama savo žmogų prezidentu, ir gali pasidžiaugti tokiais dideliais laimėjimais karo reikalams. Darbininkai nieko negali čia pasipriešinti, nes jie yra dar silpnai politiniai ir industriniai. Kapitalistai daro kas jiems patinka. Jie yra pilni šeiminkai. Ir jie šeiminkaus taip ilgai, kol darbininkai nesusiorganizuos, kad atlaikius stipriai savo poziciją. — Socialistas.

Laisvė ir darbininkai

Vargiai kitą tokį žodį rastum pasaulijį taip plačiai vartojamą, taip plačiai išnaudojamą, kaip žodis laisvė. Jį vartoja ne tik darbininkai, laisvės ištroškę, bet ir kapitalistai bei valdandčios klesos, kad su to žodžio pagalba prigaudinėti nesusipratčius darbininkus. Ir reikia pripažinti, kad neretai pavyksta kapitalistams suklaidinti nesusipratusių darbininkų minias šaukiant kovoti už laisvę, už šalies gerovę, tik, žinoma, ne už tą, kuri būtų darbininkams naudinga, bet už tą laisvę, kuri naudinga viešpataujantioms klesoms.

Ir nieko stebėtino nėra, jeigu kapitalistai su pagalba nesusipratusių darbininkų stengiasi palaikyti ir ginti savo reikalus, — jie nebūtų kapitalistai, jei to nedarytų. Bet čia kyla klausimas, kodėl tūli darbininkų vadai turi noro sekti buržuazinėmis vėžėmis ir vartoja tokius pat metodus kaip ir išnaudotojų klesas: šaukia liežuviu "del darbininkų gerovės, del darbininkų pasiluosavimo", o darbu tremia po kojų tikrąją laisvę, mindžioja, ir vietoje laisvės kala pančius, — gina tik mažos grupės reikalus, o plačiąją darbininkų visuomenę engia.

Mums nereikia tokių žmonių ieškoti pas svetimas tautas, jų turime ir tarpe lietuvių. Jie leidžia laikraščius užvardintus "laisvė", trankosi po įvairias lietuvių kolonijas pustuziniais "kalbėtojų", skelbiančių nėra laisvę, laikas nuo laiko leidžia atsisaukimus kviesdami darbininkų minias į kovą už laisvę, — ir nesusipratusių darbininkų dalis klauso ir seka paskui juos. Bet išties jie dirba ne darbininkų klesos išvadavimui, o jų vienybės ardyimui ir jų išvadavimo valandai trukdydami. Susipratę darbininkai žinotų kovos būdus, kuriais jie siekia išsikvoti laisvę ir gerbuvį darbininkų klesai, — jie organizuoja darbininkus, auklėja juos, kad atėjus valandai jie galėtų duoti sprendžiamą smugį kapitalizmui; tuo tarpu jie žmonės, kurie klaidžiais keliais eina, trukdo tą darbą atkalbinėdami darbininkus neprigulėti į tas organizacijas, kurios jų klaidingais keliais eiti nemori.

Neminėsim partijų, kurios siandie mažą reikšmę turi. Imkime tik tas, kurios jau šiolekią tokią rolę lošia politiniame ir ekonominiame žmonių gyvenime. Turime socialistų partijas visame pasaulyje; socialistų nustatytą programą eina Anglijos Darbo Partija, kuri šiandie didelę rolę lošia Anglijoje. Turime ir Krikščionių Demokratų Partiją Lietuvoje, kuri ten visą valdžią turi savo rankose. Turime Komunistų Partiją, kuri jau keli metai valdo Rusiją. Pažiūrėkime, kuri jų ką gera veikia darbininkams. Rusijos Komunistų partija sakosi esanti vienintėlė, kuri tikrai kovojanti už darbininkų reikalus, už jų laisvę ir gerovę. Bet taip sakydamas ji tuo pačiu laiku pudo sukimštus tukstancius politinių prasikaltėlių kalėjimuose, šimtus jų ištremia, ir šimtus sušaudo ir tik dėlto, kad jie nesutinka su valdžios autoritetu, kad jie kovoja už darbo žmonių reikalus. Po Rusijos Komunistų Partijos valdžia darbininkai neturi jokios teisės pareikšti savo mintį, ar jie sutinka su valdžios politika ar ne. Bet tai da ne viskas. Laikraščių pranešimais, sausio 1 diena 1924 m. turi būti praeitalinta iš knygnų visi raštai, kurie sulgy valdžios nuožiūra yra neleistini skaityti darbininkams, prašalinama dagi tie raštai, kuriuose patys bolševikai 20 ir 21 metais išleido ir platino. Reiškia, kad Rusijos komunistų valdžia darbininkai netik kad neturi jokios teisės, bet ir apšvieta nuo

jų atimama. Tai tik paviršutiniškai paduoti bolševikų darbą; jeigu plačiau panagrinėtume jų darbuotę, tuomet ir aklausias jų pasekėjas pamatytų, kad ta partija ne darbininkų, o tik savos rūšies buržujų ir darbininkų apgavikų. Ne kitaip yra ir su Krikščionių Demokratų Partija Lietuvoje. Čia nereikia daug nei aiškinti, kiekvienas susipratęs darbininkas žino, ko ta partija siekia ir ką ji veikia. Kaip Rusijoj bolševikų partija, taip Lietuvoje "kademių" partija stengiasi kiekvieną parankesį darbininkų judėjimą užgnaužti, kiekvieną organizavimo darbą trukdyti, neprileisti prie apšvietos, prie didesnio susipratimo darbininkų klesos.

Visai kas kita su socialistinėmis partijomis. Pavyzdžiui kad ir Anglijos Darbo Partija. Eilama socialistinių programų ji nuolatos kovoja už darbininkų reikalus, už suteikimą laisvės visiems žmonėms, už aprūpinimą nedarbo laiku darbininkų šeimynų, už aprūpinimą sulaukus senatvės, ir daugybės kitų dalykų darbininkų gerovei.

Dabar, mielas darbininke, brolai ir sesute, pasakyk, kuri iš virš minėtų organizacijų tau geriau patinka? Be abejonės kad socialistinė. Jeigu tau ta organizacija patinka, tai kodėl tau nprisidėti prie jos? Atelkite ir prisirašykite prie L. Socialistų Sąjungos, padėkite mums kovoti už darbininkų reikalus, taigi už savo reikalus. — S. Naudžius.

Motery padėtis

Kai tik pasibaigę pasaulinis didysis karas, moterų padėtis daug pakitėjo. Delei tos priežasties konservatyviški elementai sukėlė didelį gvyoltą. Jie norėjo, kad moteris pasiliktu nuolat toje pačioje vietoje, kaip ji buvo iki šiol. Dar nelabai senai laikai, kuomet moteris dirbdavo namie per dienas ir naktis — prie ratelio ir prie viryklės — gamindavo viską, kas tik buvo reikalinga namams. Ji niekur negalėdavo išeiti. Vyrams tik valia buvo išeiti.

Bet kai atsirado dirbtuvų sistema, tas visas darbininkų moterų namų darbas persikėlė į dirbtuvę. Netik viešos moterų pradėjo eiti į dirbtuves, bet vedė su savim ir savo vaikus. Tai nebuvo jų pačių noru daroma, jos buvo priverstos, negalėdamos išmaitinti savo šeimynos, turėdavo ir turi vartyti į dirbtuves vaikus, kad padėtų uždirbti duoną.

Suprantamas dalykas, kuomet moteris pradėjo eiti į dirbtuves, jos tuojau pareikalavo, kad joms būtų suteikta lygus balsavimas; taipgi jos pradėjo užimti vietas profesijose ir komercijoje. Moteris pasidarė vyrų konkurentės. Didžiojo karo laiku moteris pamatė, kad jos gali atlikti tuos pačius darbus, kaip ir vyrai kad atlieka. Nuo to laiko moterų padėtis labai pakitėjo.

Svarbiausias įvykis buvo tas, kad moteris pradėjo tvirti savo klibus ir gyventi dideliuose miestų apartamentuose. Tuo būdu šeimyninis gyvenimas staigiai persikeitė, paio. Jei su gerai prisijūrešime į dabartinį šeimyninį gyvenimą, tai pamatysime, kad jis jau nėra taip stiprus kaip dešimtis ar penkiolika metų atgal.

Pirmiau kapitalistai vis kalbindavo socialistus, kad jie su savo teorijomis griauja dabartinį tokį gražų šeimyninį gyvenimą. Bet dabar gali kiekvienas matyti, kad šeimyninį gyvenimą suardė kapitalizmas.

Pasiklausykite kalbų paprastų arba vidutinių apšvietusių moterų ir merginų ir jūs išgersite, kad jos į šeimyninį gyvenimą dabar jau žiuri viduriai kitaip, negu pirmiau. Dabar šeimyninis gyvenimas pasidarė panašus į paprastą biznį. Vedasi del paprasto išroka-

vimo. Meilės visai nėra. Jei vyras yra pasituris, tai jis kad ir pagyvenęs, gali vesti jauną merginą. Ir dabar beveik ma-doje, kad seni vyrai veda jaunias pačias.

Didysis pasaulinis karas padarė tą didelį šeimyninį perversmą. Ir jau nelengva jis ataisyti. Šaknys laisvos meilės įleistos giliai. Tas bus galima pataisyti ar pagerinti tik tuomet, kai įvyks socialistinė tvarka; kai ekonominės visų žmonių sąlygos bus pegerintos; kai moterims nebereikės parlavinėti save gatvė, kad užsilbų duonos kėsnį. Kol viešpatuoja kapitalistinė tvarka, kol viešpatuoja išnaudojimas žmonių; kol viešpatuoja privati darbo žmonių nuosavybė, tol negalima nieko gero tikėtis. Kad visuomenė būtų geriau sutvarkyta, reikia pašalinti neteislinga kapitalistinė tvarka. — Z. A.

Socialistų Partijoj

Socialistų kandidatai Ill. valst. administracijon.

Illinois Valstijos Socialistų Partijos laikytoj Chicagoje sausio 13 d. konvencijoj nominuotai šie partijos kandidatai į Ill. valstijos administracijos vietas 1924 m. rinkimams:

Gubernatoriui And. Lafin Vice-gubern. Tilden Bozarth Valst. sekretoriui Otto Branstetter

Gen. prokurorui Sam Block Valst. išdinininku J. T. Whitlock

Auditoriu Ansel M. Brooks Kongresmanu at large Gus Sandberg.

Cook kauntės soc. partijos ir kalbinių federacijų atstovų konferencija.

Rytoj, sausio 18 d., 8 val. vak. įvyks Cook Kauntės soc. partijos Pildomojo Komiteto ir kalbinių federacijų, taigi ir LSS. atstovų konferencija Cook Kauntės Soc. partijos ofise, 1501 Warren Ave. Konferencija svarbi tuo, kad be kita bus tariama apie prisiruošimą busimai Gegužinės šventės celebracijai.

Šaukiama Cook Kauntės socialistų konvencija.

Cook Kauntės Socialistų masinė konvencija bus laikoma ateinančių sekmadienį, sausio 20, 2:30 val. po pietų, Machinists Hall salė, 113 Ashland Blvd. — Dienotvarkė: 1) priėmimas Cook Kauntės Socialistų partijos platformos; 2) nominavimas kandidātų 1924 m. rinkimams; 3) ateinančių rinkimų kampanijos plano nustatymas, etc.

Visi partijos ir LSS. kuopų nariai privalo dalyvauti konvencijoj.

Iš LSS. Kuopų Darbuotės

METINIS LSS. 4-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Antradienį, sausio 22, 8 val. vak. įvyks LSS. 4-tos kuopos metinis susirinkimas Raymond Institute, 816 West 31 gatvė. Kiekvienas narys žinodamas svarbą metinio organizacijos susirinkimo lai pasirupina būtinai dalyvauti, ir atvykti nesivėluojant. — Valdyba.

Pranešimas

L. S. S. VIII Rajono Revizijos Komisijos susirinkimas įvyks sausio 24 d., 7:30 val. vak. Naujienu name. Visi Revizijos nariai turite atsilankyti; kitokiu kvietimu nebus siuntinėjama. Knygų revizija turi būti padaryta iki pabaigai šio mėn., neg sausio 27 d. įvyks valdybų persikeitimai. Rašt. M. Kasparaitis.



Tel. Blvd. 3188
M. Woitkewich
BANIS
AKUŠERKA
Turia patyrimą.
Pasekmingai patarnauja moterims prie gimdymo kiekviename atsitikime. Teikiu ypatingą prižiūrėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms dykai.
3113 South Halsted St.



DR. HERZMAN
—IŠ RUSIJOS—
Gera lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektruos prietaisus.
Ofisai ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 7:30 val. vakara.
Dienomis: Canal 3110. Naktį Drexel 0950
Boulevard 4136
3410 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 16 metų
Ofisai
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois.
Specialistas džiovos Moteritų, Vyrų ir Vaikų ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.
Telefonas Drexel 2886

Telephone Yards 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

DR. M. J. SHERMAN
Specialistas moterų ligų
1724 S. Loomis, kampas 15 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare. Telefonas Canal 1912 Naktinis Tel. Drexel 2278

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso valandos: 9 iki 12, 1 iki 3 diena ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave., netoli 46th St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 0537
DR. MARYA DOWIAT—SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Jei abejojate akimis, pasitarkite
DR. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4648 S. Ashland Ave. Kampos 49-400 ant. 7-000 lūptu

DR. M. ŽILVITIS, DENTISTAS
4193 Archer Ave.
9 iki 9 vak. kasdien nedėlioj 9 iki 12
Telefonas Lafayette 6961

Rezidencijos tel. Van Buren 6294 Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. Roth
Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteritų, Vyrų ir Vaikų ir visų chroniškių ligų
Ofisai: 3335 So. Halsted St., Chicago. Valandos: 10—11 ryte; 2—3 po pietų, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena. Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Dr. Benedict Aron
Ofisai 3804 S. Kedzie Ave. Phone Lafayette 0075. Valandos 2-6 vak. Residencija 3150 W. 63 St. Phone Prospect 0610. Valandos 10-11 ryto, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 diena. Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

DR. B. F. GARNITZ, Gydytojas ir Chirurgas
Residencija
3149 So. Morgan St., Valandos nuo 8 iki 10 val. ryto; nuo 12 iki 2 ir nuo 8 iki 9 v. v. Telefonas Yards 0867

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily, except Sunday, by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrant
sekmadienius. Leidžia Naujiųjų Ben-
drių, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kaina:
Chicagoje — paštu:
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui75

Chicagoje per nešiotojus:
Viena kopija 3c
Savaitei 18c
Mėnesiui 75c

Suvenytose Valstijose, ne Chicagoje,
paštu:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui75

Lietuvon ir kitur užsienioose:
(Atpiginta)
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui75

Ponui Poincaré darosi karšta.

Francijos valdžia nutarė pavarťot griežtas priemones krašto finansų sutvarkymui. Ji nutarė pirmiausia pakelti 20% mokesnius. Paskui nutarė įvesti aštresnes bausmes tiems, kurie mėgina išsisukti nuo mokesnių mokėjimo. Nutarė sulaukyti visus įteiktus parlamentui sumanymus, kurių vykinimas padidintų valstybės išlaidas. Nutarė išbraukti iš biudžeto tas pajamų sumas, kurios buvo tikimasi išskolektuoti, kaip reparacijas, iš Vokietijos ir tt.

Sakoma, kad tokias stambias atmainas savo finansinėje politikoje Francijos valdžia daranti pirmu kartu nuo to laiko, kai jos priešakyje atsistojo p. Poincaré. Galima tečiaus pasakyti, kad tokio griežtumo Francijos valdžios finansų politikoje nebuvo niekuomet nuo karo laiko.

Ji nedrįsdavo imti didelius mokesnius iš savo piliečių, ir Francijos biudžetas rodydavo milžiniškus nuostolius. Tų nuostolių padengimui buvo iš vienos pusės užtraukiama vis daugiau ir daugiau paskolų, kaip šalies viduje, taip ir užsieniuose; iš antros pusės — buvo mėginama kiek galint daugiau pinigų išplėsti, „reparacijų“ pavidale, Vokietijai.

Dabar valdžia susigriebė, kad toliau taip daryti jau nebegalima. Naujas paskolas traukti pavojinga, kadangi šalies kreditas jau yra baigiamas naikinti. „Reparacijų“ gi karvutė užtruko nuo to laiko, kai Francijos kariuomenė įsilaužė į Vokietijos pramonės centrą.

Pats gyvenimas tuo būdu parodė Francijos imperialistams, kad jų politika prie nieko gero neveda. Toliau jie susilauks da ir daugiau pamokinančių lekcijų.

Prausiasi.

Iš Maskvos pranešama, kad sovietų valdžia „susimylėjo“ ant dešimties socialistų revoliucionierių vadų, kurie pusantrų metų atgal buvo nuteisti mirčiai, ir pakeitė jiems bausmę penkiais metais kalėjimo.

Per pusantrų metų, reiškia, tie bolševikų suimtieji žmonės turėjo sėdėti kalėjime, laukiant, kad bile valandą gali ateiti budelis ir išvesti juos sušaudyti! Žiauriausias barbaras negalėtų sugulvoti aršesnio būdo kankinti savo aukas.

Kodėl bolševikams dabar atėjo į galvą sušvelninti jiems bausmę? Augščiausias niūnetasai pranešimas iš Maskvos sako, jogei tai buvo padaryta, „kad įtikti Britanijos darbo partijai“, kuriai ketina patekti į rankas valdžia.

Tai gi bolševikai jau skubina apsiprausti, kad nereikėtų turėti sarmatos prieš busimąją Anglijos darbininkų valdžią.

Apžvalga

RUSIJOS RUBLIS IR BOLŠEVIKAI.

Gal jūs netikite, kad Grigaitis padėjo kolčakinėms kontr-revoliucionieriams suardyti Rusijos ukį? Jeigu ne, tai paskaitykite „vienintelį darbininkų laikraštį“, „Laisvė“. Josios pastabose („Krisluose“) apie Rusijos pinigų kurso nupulimą, pasakyta:

„Rusijos rublis pigo todėl, kad jos ukį suardė karas ir kolčakiniai-grigaitinės kontr-revoliucionierių gaujos.“

Matote.

Be šito Grigaičio nusidėjimo Rusijai, yra dar žinoma, kad jisai taip pat pražudė Vokietiją, kartu su Scheidemannu užmušdamas Liebknechtą ir kartu su Poincaré užgrobdamas Ruhr srities industrijas.

Baisus žmogus, ką ir bekalbėti!

Bet tai dar būtų tikai pusė bėdos. Nors Grigaitis susidėjęs su viso pasaulio kontr-revoliucionieriais, social-pardavikais ir imperialistais, jisai visviena negalėtų pergalėti „revoliucinią proletariatą“, kol jo priešakyje stovi Trečiasis Internacjonalas su tokiais genialiais vadais, kaip Leninas, Trockis ir Bimba.

Grigaitis, sakysime, susitaria su Kolčaku sunaikinti bolševikišką rublio kursą. Suorganizuoją kontr-revoliucines gaujas ir davi ardyt Rusijos ukį. All right — ardo; rublis eina pigyn... Bet čia staiga pakyla visam savo majestote galingasai Kominternas ir paskelbia teį: „Rublio kursas turi būti išgelbėtas — neduokime jam puliti!“

Ir kuomet šitaip prabyla didysis proletariato vadas Leninas ir didysis Bimba ir kiti didieji vadai, tai praigaištingiems Grigaičio bei Kolčako planams, žinoma, pavykti negali, nes jų yra parašyta šventam bolševikų rašte, kad Kominternas turi paimti viršų ant visų kontr-revoliucijos jėgų.

Grigaitis ir visi jo kontr-revoliuciniai planai tuo būdu, kaip sakėme, nėra dar taip striošnas dalykas.

Daug didesnė bėda yra tame, jogei patys Kominternas vadai kartais pasielgia taip, kad tarytum jie yra padarę samokslą su kontr-revoliucionieriais!

Kai Rusijos rublio kursas ėmė baisiai smukti, bolševikams paėmus valdžią į savo rankas, tai — ką tuomet skelbė Leninas? Ar jisai sakė, kad rublio

kursą reikia gelbėti? Ar jisai savo „teziuose“ aiškino, kad rublio vertę norį nupuldyti kontr-revoliucionieriai ir imperialistai ir kad proletariatas turį kovoti prieš tai visomis jėgomis?

Ne, Leninas tuomet kalbėjo visai ką kita. Jisai sakė, kad esą gerai, jogei rublio vertė smunka! Jisai sakė, kad sovietų valdžia tyčia stengiasi nupuldyti savo pinigų vertę, idant pasiektų to, kad jie, pagalios, pasidarytų visai be vertės ir — nyktų!

Kai Rusijoje pinigai išnyks, tai, girdi, bus galutinai sunaikintas pamatas kapitalizmo atgijimui. Kapitalizmas bus su šaknimis išrautas!

Taip kalbėjo didysis proletariato vadas Leninas Rusijos liaudžiai. Taip kalbėjo Radekas ir Čičerinas; taip kalbėjo lietuviams darbininkams garsieji oratoriai Bimba ir Jukelis ir visos kitos Trečiojo Internacjonalas žvaigždės. Ir daugelis gėrėjo si jų genialiu protu.

Dabar tečiaus „Laisvė“ mums sako, kad rublio kurso puolimas buvo „kontr-revoliucinių gaujų“ darbo vaisius!

Kaip tai gali būti? Nejaugi visa, ką skelbė apie pinigų naikinimo naudingumą Leninas ir jo sekėjai, buvo pateisinimas to baisaus darbo, kurį darė kontr-revoliucionieriai?

Kolčakiniai revoliucijos priešai, vadinasi, savo veikimu stumė į prapultį Rusijos rublį, o bolševikų valdžia ir jos rėmėjai visose šalyse šaukė: „Taip ir reikia! Rusijos rublis turi būti sunaikintas! Padėkime Kolčakui tą darbą vykinti! Ar taip?“

Jeigu taip, tai bolševizmo vadai buvo kontr-revoliucijos talkininkai.

O jeigu ne taip; jeigu jie manė, kad pinigų vertės naikinimu jie lengviaus nugalės kontr-revoliuciją, tai jie buvo asi-lai, o ne genijai!

Kiekvienas žmogus, giliaus apsipazinęs su ekonomijos mokslu, žino, kad šių dienų visuomenės ukis negali apsieiti be pinigų. Bet Leninas ir Trockis ir Zinovjevas nežinojo to paprastai dalyko, kuomet ėmėsi steigti Rusijoje „pavyzdinę“ visam pasauliui tvarką. Tikėtai kai jų pinigai nugarmėjo ir bedugnė, tai jie dasiprotėjo, kad bloga.

Ir tuomet kaltė del pinigų žuvimo puolė ant — „kontr-revoliucionierių“.

Ir ant Grigaičio!

Bet ar neatsimena „Laisvė“, kad dar tuomet, kai visi musičiai Bimbos garbino bolševikų valdžią už jos sumanymą „pa-naikinti pinigus“, kad dar tuomet Grigaitis išjuokė jį ir parodė, jogei tas sumanymas yra kvailas?

TAI VADINASI „SVIETIMAS“

Kairiųjų komunistų organe, „Apsivietime“, 7-8 numeryje įdėta straipsnis apie Rusijos komunistų arba bolševikų partiją. Jisai yra parašytas taip, kad ji galėtų suprasti ir mažiausia apšvietęs žmogus, t. y. klausimų ir atsakymų formoje, kaip yra rašomi katekizmai vaikams.

Pirmutinis klausimas skamba taip:

„Kada susitvėrė Komunistų Partija Rusijoje?“

„Atsakymas: 1898 metais, tai yra 25 metai atgal.“

Tas, žinoma, yra melas, nes Rusijos Komunistų Partija įsikurė vasarą 1917 metais.

Galima suprasti, kodėl tokia istorinių datų falsifikacija daro komunistai. Jie nori parodyti, kad dabartinis bolševikų partija yra Rusijos Socialdemokratų Darbininkų Partijos ipėdinė; o Rusijos Socialdemokratų Darbininkų Partija, mat, buvo įsteigta 1898 m.

Bet žiūrėkite, kokių dar daugiausių dalykų nupasakojama tame katekizme. Septintas klausimas skamba taip:

„Kokia partija dirbo revoliucinį darbą Rusijoje pirmą kartą?“

„Socialistų Revoliucionierių Partija.“

Tas jau yra visai netiesa. Socialistų Revoliucionierių Partija susiorganizavo ne pirmiausia, kaip socialdemokratų partija, bet dveju-trejetu metų vėliau už ją.

Pirm socialdemokratų partijos įsikurimo Rusijoje veikė „Žmonių Laisvės“ partija (Narodnaja Volia).

Vienutiklitas klausimas:

„Iš kokių elementų susidėjo R. S. D. D. P.?“

„Iš tokių gaivalų, kurie neapkenė socializmo, o kartu ir buržuazijos ir nesitikėjo, kad Kaimiečiai sukels revoliuciją?“

Tai tau, Jurguti, ir devintinė! Socialdemokratų darbininkų partija susidėjo iš tokių gaivalų, kurie neapkenė socializmo! Ir taip pat neapkenė buržuazijos! Ir netikėjo Kaimiečiai! Kokiai tad visuomenės klasei ji tuomet tarnavo?

Ir toje keistoje partijoje beveik per dvidešimt metų veikė Leninas, Trockis ir daugelis kitų žmonių, vadinančių save „vieninteliais darbininkų ir valstiečių liuosuotojais!“

Reiškia, beveik per dvidešimt metų bolševikai dirbo po viena firma su gaivalais, kurie neapkenė socializmo, — dirbo, nežiurint to, kad jie, bolševikai, jau nuo pat pradžios buvo dušia ir kunu atsidavę socializmui.

Rusų patarlė sako: „Vri, da nezaviraia!“ — meluok, bet ne taip daug, kad pats save pastatytum ant juoko!

Grįžtame dar prie socialistų revoliucionierių. Devintame katekizmo posme skaitome:

„Kuomi S. R. P. skyrėsi nuo R. S. D. P.?“

„S. R. P. atsižymėjo tuomi, kad dėjo savo viltį ant Kaimiečių ir ant pasišventusių vienetų-teroristų.“

Tai ir visas skirtumas. Katekizmo autoriui visai nė motais, kad dėjimas vilties ant kaimiečių ir pavienų asmenų buvo pas socialistus revoliucionierius tik-tai pasekmė tam tikro jų nusistatymo pamatiniais visuomenės gyvenimo klausimais, — nusistatymo, visai skirtingo nuo socialdemokratų pozicijos.

Socialistai revoliucionieriai netikėjo kad darbininkų klase Rusijoje gali iškovoti pilietines teises. Jie iš viso netikėjo, kad Rusijoje yra galima demokratinė tvarka; tie-je pasakius, jie ir neigėdė demokratijos Rusijai, manydami, kad demokratija esąs „supuvusios Vakarinės Europos“ produktas (produkt gnilovo Zapada).

Jie sakė, kad Rusija padarys „šuo!“ iš carizmo tiesiog i socializmą. Ir šitoje savo nuomonėje jie rėmėsi tuo, kad Rusijos valstiečiai, sudarantys milžinišką daugumą gyventojų, dar tebegyvena „komunistiškose bendrijose“ (obščinose). Pamatas socializmui jau, girdi, yra Rusijoje — kaimai; reikia tik tai pa-keisti tvarką miestuose, ir socializmo tvarka bus „gatava“.

Toks buvo originalis socialistų-revoliucionierių mokslas, kurį jie paėmė nuo savo pranokėjų, „narodovelių“.

Šitame punkte tečiaus su jais smarkiausia kirtosi Markso pasekėjai, socialdemokratai. Pastarieji aiškino, kad Rusijos ekonominis plėtojimas eina daug-maž tuo pačiu keliu, kaip ir kitų šalių, ir kad todėl pirmutinis jos etapas linki laisvės turi būti demokratinės respublikos iškovojimas (delto juk jie ir pasivadino „social-demokratais“, t. y. kovotojais ne tik už socializmą, bet ir už demokratiją!).

Rusija ne „peršoks“ per tą evoliucijos laipsnį, kuriame randa-si kapitalistinės Vakarų Europos šalys, bet ji jau turi kapitalizmą ir tolyn jisai plėtois vis labiau, iki išaugins taip galin-gą darbininkų klasę, kad ji nu-vers kapitalo viešpatavimą ir į-steigs socializmą.

Visi, kurie yra skaitę senes-niuosius Rusijos socialistų raš-

tus, žino, kad šitame punkte su-tiko ir bolševikai ir menševikai ir kad visi jie be skirtumo griež-tai gynė toki savo nusistatymą ginčiuose su socialistais revoliu-cionieriais. Jeigu „Apsvietimo“ redakcija to nežino, tai ji nieko nežino apie Rusijos socializ-mo istoriją.

Ji akiai kartoja tą, ką parašo Maskvos mekleriai. Bet kodėl bolševikai šandie iškreipia fak-tus, kalbėdami apie skirtumą tarpe socialistų revoliucionierių ir socialdemokratų?

Todel, kad, jeigu jie parašytų tiesą, tai visiems būtų aišku, jo-gei jie atsižadėjo savo principų, kuriuos jie skelbė nuo 1898 me-tų iki 1917 metų. Jie atmetė tą nusistatymą pamatiniais Rusi-jos ekonominio plėtojimosi klau-simais, kurio jie laikėsi, budami socialdemokratais, ir priėmė tą nusistatymą, kurį jie pirmą nie-kindavo, būtent, socialistų revo-lucionierių nusistatymą.

Lygiai, kaip socialistai revo-lucionieriai kitąsyk skelbdavo, kad Rusija „vienu šuo!“ atsi-durs socializmo tvarkoje, taip ėmė skelbti nuo 1917 m. ir Leni-no partija. Lygiai, kaip es-erai niekindavo „supuvusią demokra-tiją“, taip paniekino ją ir bolševikai.

Tą faktą, kad bolševikai yra renegatai, jie ir stengiasi užslėpti. Ir Baltrušaičio „Apsisvie-timas“ jiems mėgina padėti ši-tame „garbingame“ darbe.

Kaip lenkai persekioja lietuvius Vilnijoje

Vilniaus lietuvių laikraštis „Lietuvos Rytai“ praneša šito-kų žinių iš švenčionių:

1923 m. spalio m. pradžioje Guslinovskis, tarnaujas švenčio-nių seimely, atėjo į lietuvių prieglaudą ir pasakė vedėjai, kad vaikai bus perkelti į lenkų prieglaudą. Tada švenčionių „Ryto“ pirmininkas nuėjo pasi-kalbėti apie tą dalyką su seime-lio pirmininku. Seimelio pirmi-ninkas paaiškino, kad iš minis-terijos gautas įsakymas dary-ti ekonomiją, taigi seimelis ma-nas išlaikyti sumažinimui perkel-ti lietuvių prieglaudą į lenkų prieglaudą, bet galutinai dar ne-suspręsta, tik kils toks su-manymas. Tada švenčionių „Ry-tas“ parašė seimeliui laišką to-kio turinio: „Rytas“ jau senai moka už butą prieglaudai, ir jei-gu seimelis nori daryti ekon-o-miją, tai „Rytas“ gali apmokė-ti vedėją, tarnaitę ir duoti ku-rą. Bet jeigu seimeliui pasima-tytų ir to maža esant, tai „Ry-tas“ prisima visą prieglaudos laikymą, kaip buvo ir pirmai prie vokiečių ir bolševikų oku-pacijos“. Į tą laišką seimelis nieko neatsakė.

Po prezidento apsilankymo švenčionyse prasidėjo tikri už- puolimai ant prieglaudos. Rodo 20 spalio buvo įsakyta ve-dėjai išvirti anksčiau valgyti vaikams, nes pirmą valandą tą dieną išimsi katilus ir nuvešią į lenkų prieglaudą. Tą dieną pa-čiau niekas nebuvo atėjęs atim-ti katilų. Bet spalio 24 atėjo trys vyrai: Gostinovskis, Dobr-zyckas ir Sivickas ir atsivedė drauge žmogų su arkliai ir ra-tais prieglaudos baldams vežti.

Tuo laiku atėjo į prieglaudą smarkiausia kirtosi Markso pasekėjai, socialdemokratai. Pas-tarieji aiškino, kad Rusijos ekonominis plėtojimas eina daug-maž tuo pačiu keliu, kaip ir kitų šalių, ir kad todėl pirmutinis jos etapas linki laisvės turi būti demokratinės respublikos iškovojimas (delto juk jie ir pasivadino „social-demokratais“, t. y. kovotojais ne tik už socializmą, bet ir už demokratiją!). Rusija ne „peršoks“ per tą evoliucijos laipsnį, kuriame randa-si kapitalistinės Vakarų Europos šalys, bet ji jau turi kapitalizmą ir tolyn jisai plėtois vis labiau, iki išaugins taip galin-gą darbininkų klasę, kad ji nu-vers kapitalo viešpatavimą ir į-steigs socializmą.

Visi, kurie yra skaitę senes-niuosius Rusijos socialistų raš-

to Jukėnas buvo paduotas teis-man už jo išsitarnimą, kad taip darosi tik pas bolševikus, ir lap-kričio 13 d. nuteistas areštu 3 savaitėms ir 200,000 l. m. už įžeidimą. Lapkričio 4 d. atėjo Guslinovskis, Dobrzyckis ir ro-dos Dzinajevič su keleta ginklu-otų policininkų apstumdė mo-kyt. Martinaitį — „Ryto“ na-rį, nuėjusi protestuoti, nuvedė policijon ir surašę protokolą, paleido. Tokiu būdu užėmė prie-glaudą su butu ir baldais. Taip išbuvo apie 1½ savaitės, ir tik apie 15 lapkričio išgabeno bal-dus ir vaikus į lenkų prieglau-dą. Buto raktus atidavė namų savininkui tik apie 20 lapkri-čio.

Tokiu būdu seimelis be jokio teismo pasisavino privatinį „Ry-to“ D-jos turtą — katilus, lo-vas ir kita. O apie 40 lietuvių vaikų nuo 4 ligi 15 metų am-žiaus, sukimšę į prieglaudą, kur jie nė žodžio lietuviškai negir-dės, ir tokiu būdu bus varu len-kinami. Iš tikrųjų, kuo tai turi skirtis nuo bolševizmo? Nebent tik tuo, kad draudžiama areštu-visa tai tikru vardu pavadin-ti.

Gyvybės Malunas.

Sekant W. Ostwaldu parašė Dr. A. Garmus.

(Tęsinys)

Prie šio šalčio laipsnio gazi visai neturi jokio spaudimo. Šisai šalčio laipsnis vadinasi žemiausiu arba absoliutiškais šalčio zeras. Paprastai, prade-dant šiuo šalčio laipsniu (—2730) ir kįlant aukštyn molekulių tarpai didinasi, su-jungimo ir pritaukimo jėga eina mažyn. Nuo šilumos laips-nio priguli taip pat ir kiekvie-no kuno molekulių susispaudi-mas. Kitaip tariant, nuo šilum-os laipsnio priguli kuno kietas, skystas ir gazo stovis. Taip pat ir jo apėmis. Apskri-taj imant, juo augtesnė kuno temperatūra, tuo didesnis jo apėmis; ir atbulai. Su kai-ku-riais tečiaus išėnimais. Van-duo, pavyzdin, prie 4 laipsnių (Celsijaus) šilumos turi ku-mažiausią apėmį. Žemyn arba aukštyn nuo šios temperatu-ros vanduo užima didesnį apė-mį, negu prie 4 laipsnių šilum-os. Todel, sakysime, užsaldo-mas butely vanduo nebetelpa jame ir butelį sudrasko. Taip-pat iš uždengto verdančio puo-dė garas išsiveržia laukan su di-dele jėga. Šioji garo jėga iš-naudojama dirbtuvėse ir gar-vežio ratų sukimui.

Tarp molekulių apsieišia dar dvi jėgi: pritaukimo ir atstumimo. Molekulės gali viena kitą pritraukti arba vie-na kitą atstumti. Didėnis ar mažesnis molekulių pritauki-mas yra pastebimas visuose trijuose kuno stoviuose. Mole-kulės pritraukia viena kitą ir skystimo laše susirenka į ma-žą kamuolėlį. Panašiai dangiš-kieji kunai, kaip tai: žemė, mė-nulis ir kitos planetos, yra tik visatos laisai. Šie kunai pri-traukia viens kitą. Juo dides-nis kunas, tuo didesnė ir pri-traukimo jėga. Musų pasaulyj yra saulė didžiausias kunas; sau-lė pritraukia visas planetas prie savės ir prispiria jas suk-ties aplinkui save. Taip pat žemė pritraukia prie savės mė-nulį ir visus daiktus, kurie tik yra ant žemės. Kiekvieną ku-ną žemė pritraukia mažesne arba didesne jėga. Pritaukimo jėga priguli nuo kuno medžia-gos didumo. Medžiagos didu-mas kune vadinasi kitaip ku-no mase. Pritaukimo jėga matuojama su pagalba sva-rystykli. Todel kasdieniniame gyvenime kuno masė ir jo sva-rumas neatskiriami viens nuo kito“).

Žemė nėra tobulai apvali: ji ga-luose, ant polių suplokšta, ant ekvatoriaus gi labiau gaubta. Delto nuo polių arčiau prie žemės vidurio (centro), negu nuo ekvatoriaus. Juo arčiau prie žemės vidurio, tuo didesnė jos pritaukimo jėga.

Ivairenybės

Telefonai Amerikoje.

Jungtinių Valstijų cenzas biuro paskelbtomis žiniomis visose Amerikos Jungt. Valsti-jose 1922 metais buvo įvesta išviso 14,346,700 telefonų, ku-riais buvo išviso 24,738,758-740 pasikalbėjimų („calls“). Už telefonų vartojimą šie me-tais telefonų kompanijos pa-ėmė iš vartotojų 684,904,736 dolerius. Visa telefonų įstaigų vertė siekė 2,205,121,600 dole-rių; viso darbininkų telefonų kompanijoms dirbo 312,137, kuriems išmokėta algomis 535,263,900 dolerių. Telefonų sistemų įnių buvo 57,248, ku-rių bendras vietų tinklas ėmė 3,265,328 mylias.

Neduoda subsidijų.

I miesto magistratų mokyklų inspektorius atsiuntęs raštą, kur įsakoma sulaukyti duodamas žydų mokykloms subsidijas iki tol, kol tos mokyklos nebus su-tvarkytos taip, kaip inspekto-rius reikalavęs.

Šiluma gali permaitinti jėgą, pritraukiančią molekules prie viena kitos. Kitaip sakant, ši-luma gali molekulių tarpus pa-didinti arba sumažinti. Nuo šilumos laipsnio priguli kuno didumas: jo apėmis pasididina arba pasmažina. Kyla klau-simas: gal pati šiluma yra me-džiaga, kuri kuno didumą pa-didina. 100 metų atgal apie tai net ir mokslininkai ginčijosi. Vokiečių mokslininkas Rum-fordas savo bandymais išrišo šį klausimą. Jis su pagalba įvairiausių stiklų, pripildytų vandeniu, atitaisė užšaldydamas, tai vėl sušildydamas, negalėjo pastebėti jokios svarumo per-mainos nuo šilumos padidini-mo arba sumažinimo.

Kuno masė pasilieka prie įvairiausių šilumos laipsnių ta-pati, be jokios permainos sva-rume. Ledo, vandens ir garo svaras lygiai sveria, bet nely-gaus didumo. Taip, garo sva-ras užima 1700 sykių didesnį apėmį, negu vandens svaras. Žodžiu, šilumos laipsnis gali žymiai permaitinti paviršutinę kuno išvaizdą, bet medžiagos didumas po jos įtekime nēpa-si-mažina, nē pasididina.

Matėme mes, kad kiekvie-nas kunas susideda iš medžia-gos. Mažiausios kuno medžia-giškos dalelės, turinčios tas pačias ypatybes kaip ir visas kunas, yra molekulės. Jei pa-siimsime mažiausią vandens da-lelę, kurios toliaus dalyti me-chaniskai nebegalima, tai rasi-me visa, kas tik yra vandenij. Žodžiu, molekulė neturi jokio skirtumo nuo viso kuno ir yra tik mažiausioji mechaniskoji dalinimo dalelė.

Vieni kunai susideda iš vie-nodų molekulių, kiti gi iš įvai-rių molekulių. Yra nemaža to-kių kunų, kurių molekules yra vienodos. Tokie kunai tankiau-siai sutinkami tarp kristalų. Kiti, kurių molekulės maišy-tos, randami įvairiausiuose mi-šinujuose. Tokie mišiniai randa-mi tankiausiai paprastuose ak-menyse.

(Bus daugiau)

Vienai senyvai moteriškai te-ko pirmą kartą važiuot automo-biliu. Važiuojant ji pastebėjo, kad soferis dažnai kaisioja lau-kan savo ranką — duodamas tuo ženklą sekantiems, paskui kitiems automobiliams. Žmonė-lė, to nežinodama, labai rupinos, ir pagalios nebeškentus šukte-rėjo soferui:

—Tarnsta, meldžiamas, dabok kur važiuoji: jei ims lyti, aš pa-ti tamstai pasakysiu!



Moksleivių Keliai

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje Organas

REDAKTORIUS
M. J. SILEIKIS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
REDAKCIJOS NARIAI:
P-lė L. Narmonaitė, 3223 Parnell Ave., Chicago, Ill.
(veda anglų skyrių).
J. Aurila, 25 E. 23th St., Chicago, Ill.
J. Keserauskas, 1439 So. 49th Ct., Cicero.

CENTRO VALDYBA:

P-lė L. Narmonaitė, Pirm., 3223 S. Parnell Av., Chicago.
B. Simokaitis, Raštininkas, 3210 Arthington St., Chicago.
J. Lazdauskas, Išdininkas, 6044 So. Peoria St. Chicago.

Mikas Šileikis.

Vaiduokles

Skrido antys virš pušyno
Ir prajuokino žvaigždute,
Net iš džiaugsmo sukrutėjo...

O gal vėlės tenai skrido,
Dar prieš aušrą kapuos grįžo,
Kad dienoje nepaklydus?

Tai ne antys ir ne vėlės,
Tik svajonės mano kėlės
Virš pušyno ir nuskridė...

Trys Poematai

I. SRUOGENĖLĖS.

Purgus dausai — Mano broliužėliai,
Saržios uolos — Mano seseraitės.
Ilgesėlis — Godavienė.
Baltos Gulės — Mano meilužaitės.
Sniego laužai pleska.
(Dėsiu tašką,
Na, dar ne)
Mane
Sužavėjo,
Palytėjo,
Nejučiomis,
Apsukomis
Kryštolinės sniegurėlės,
Į padangę pasikėlė —
Sultys mano.

II. TYSLIAVĖLĖS.

žaltvykštėlės — Mano Mišraitės
Po balaitę pūknoja.
Nuo dirvono trys keliai —
Raganos jais joja.
Mano keliais...
(Ak! Tas taškas velias.
Bet dar nemetas).
Susipynė, sudardėjo
žaltvykštėlės ir nuėjo
žalių Karalijon.

III. KRIVENĖLĖS.

Iš Amžino Stiprybės Šaltinio
Aš godeles imu —
Misterijas pinu,
Rugpjūtėles apgiedu,
Artojų paminiu...
(Dėsiu tašką.
Na, dar ne —
Dar tik devinta nakties.
Iki dvylikai
Tikrai
Misterija bus pilna.)
Vakar pamušau kulnelį —
Žyniai, į padanges
Mano brangias
Godeles nuneškit.

Stasys Spuda.

Ner Meiles

Kiekviena siela yra dangiška vėda,
Prie kito žmogaus sielos.
Gamtoje meilė yra didi brangmena:
Aukščiausias žodis kalbos.

Taip spėja kiti žmonės, (aukštom mintim),
Bet man žinoti kas jinai,
Sunkiau, negu aukštybes matuoti kartim:
Kur ji, aš trokštu eit tenai.

Ten, kur gražuolė, ten ir meilė vietą tur,
Mąščiau aš taip ilgai. —
Pamilau ją, ten nū jos — ji kitur.
Kur ji? Aš dažnai apie ją mąščiau.

Muzikos Kultura

Tradicinė ir džiazo muzika.

Rašo dail. M. J. Šileikis.

Svarbus socialinis klausimas lieka neišspręstas, tai džiazo muzikos besilpletojimas.

Tasis besilpletojimas išvysto kenksmingas puses mūsų jaunime.

Mokslininkai tvirtina, jog aplamai muzika daro žymią įtaką mūsų žmogui, ypatinai jaunimui. Muzika atsiliepia į žmogaus smegenis. Kartais žmogaus atmintyje ilgai kartojasi girdėti muzikos balsai arba dainos poemai. Tokis atsikartojimas muzikos intuityviai pasireiškęs žmogaus atmintyje, daro įtaką ir jo dvasinį stovį. Muzika yra atvaizdas aukštojo idejų pasaulio. Sekant kosmiškuoju idealio meno atvaizdu, muzika pasi- lieka ir šandie tradicinė muzika. Bet turime ir moderninę muziką — džiazą.

Džiazi vargu bepasiseks sukurti priešingą emocijų sritį ir tuomi lenktinuoti su klasicizmu. Kaip visas menas taip ir muzika, meno dalelė, kuri yra kilusi iš gamtos grožio ir gali siekti tikrai dieviškam grožiui, ir tobulybės pajautimui. Čia pasirodo, kad džiazo muzika ir josios naujoji dvasia viena kitai priešingos. Džiazas turi iritatyvę, erzinančią ir sukeliančią jausmus ypatybę. Juk muzika yra kalba be žodžių, bet kalba yra jausmų. O jausmai gali būti visoki: geri ir blogi. Kokia ji nebūtų ta muzika, vistiek prieina, pasiekia žmogaus gilumą sielos. Pasekmėje to, susikuria žmoguje tokis ir įprotis.

Karo laike militarinė muzika dienas iš dienos didmiesčių gatvėse griežė, kas sukelėdavo jaunuliuose patriotizmo jausmus. Jaunuoliai su dideliu entuziazmu sekė paskui tokią "orkestrą" ir nepasijuto, kai taktas į taktą nutrampsėjo militarinės tarnybos — savo noru įstojo armijon. Tai tikrai mažas pavyzdys, kiek tas gelbėjo pritraukti jaunus vyrus prie tokio kariško triumfo su muzikos pagalba, nors toliaus ir pats pragaras juos laukė.

Tai yra psichologinis klausimas, su kuriuo reikia rakuoti teisingai, o ne vienpusiai arba apgynimui neva moralybės gadinimo. Muzika apžavėja žmogų ir paakstina jausmus veikti gyviau. Žmogus prisipildo energija, paprastai esti linksmesnis, suprantama, jis jaučiasi gerai, kai muzika jam patinka. Šiame atveįjy muzika lošia svarbesnę rolę, negu prakalbininko propaganda, arba kunigo pamokslai.

Klasinė muzikos kompozicija turi maž-daug tradicinę tendenciją (palinkimą). Klasinė muzika turi savyje rimtos tobulybės meno ir išraiškos atvaizdo epochų. Tokią muziką tuli vadina "muzikos mięgu". Da kiti vadina "muzikos sapnu". Kai išklausai ramios, vaizdingos muzikos tonų, jautiesi lyg iš sapno pabudęs ir griežimas tavo vaizduotėj vis kartojasi, lyg būtų balsai be instrumentų girdimi.

Kokis skirtumas esti tarp džiazo muzikos ir vaizdingos muzikos? Džiazi sugriežus vienai labai džiaugiasi ir sako, kad labai gražu, o kiti nē biskelio tuomi nesirupina ir sako: ji man nepatinka, nes tikrai triukšmas ir lošimas, o ne muzika. Tai da nesvarbu, kad patinka arba nepatinka. Svarba tame, kad džiazas nevisur gali tikt. Nevisur ji nevat galima vartoti. Jo negalima vartoti klasišinėse ceremonijose: nē laidotuvsė, nēgi dramoje ar kitur. Jis tinka taip sakant tulum "pasitumto sukėlimui". Afrikos juodieji gyventojai nekulturingi, o kokį didelį gyvumą ir sugabumą turi prie muzikos. Jų muzika irgi patinka džiažui, nes upas pereina ir muzikalinę baladonę. Amerikos profesijos. — F. J. Šestokas.

džiaz esą geriausia tinką džiazo muzikai griežti. Kai kur tai jie griežia geriausiose šokių įstajogose. Yra faktų, kad laukiniai gyventojai myli triukšmingą muziką labiau negu klasišę muziką. Suprantama, yra klasišės muzikos triukšmingos, bet turi ribas. Nėgana to, kad laukiniai gyventojai (žmonės) myli triukšmingą muziką, bet net ir mažiau kulturingos tautos turi panašią ydą. Į tą dalyką, rodosi, tiktų atsakyti, jog muzikos kultura pasėka aplamą kultūros išrutulą.

Kaip visas menas, taip ir muzika, pirma išdygo pas tas tautas, kurios kultūriniai ir politiniai buvo augščiau už kitas tautas pakilusios, ypatinai, kur religija padarė savo įtaką į šalies gyvenimą. Bet tas da neraiškia, kad muzika išaugo iš religinės dogmos. Religija labai daug prisidėjo prie auklėjimo muzikos, kuri supė savo vygę ir liuliavo bažnyčios augštuose bokštuose per daugelį šimtmečių. Kuomet krikščionių menininkai sukurė visą cilę statulų ir paveikslų, kurie nors nevisai estetine forma simbolizavo dievų ataidą, tai muzika žymiai pasigerino ir pasi-liko bažnyčiai tarnauti.

Bet bažnytinė muzika šandie pasiliko užpakaly. Nežiūrint to, ji skiepija jdievumo pajautimą, mokina dorumo ir neva dieviškojo meno supratimo. Bet visgi reikia pripažinti, kad ji tarnauja bažnyčiai neturėdama meno aukštybės, kaip kad turi bažnytinė architektura, skulptura ir tapyba.

Todel buvo gera dirva suklestėti naujam muzikos žiedui — meno muzikai.

Meno muzika apvainikuoja žodžius nematomą spalva. Išreiškia žmogaus sielos pergyvenimus, jo narsumą, stiprumą, linksnumą, nusiminimus ir daug kitų epizodų. Viena rusų žymi moteris klausydama arijų apalpo. Ji gavo taip vadinamą "muzikos ligą" (nervų silpnumą). Kuomet jai pakviesta griežti žymų smuikininką Jacques Hoffman, jam griežiant vėl tas pačias arijas, kurias ji mėgo, ji tuoj pasveiko.

Kodel ta kalba be žodžių taip labai atsiliepia į žmogaus jausmus? Kompozitorius žino, kad muzika yra išreiškimo produktas. Pav., Chopino "Laidotuvių Maršas" tikrai akstina žmogų liudėti ir jausti tai, kokį tikslą ta muzika reprezentuoja. Liszto kompozicija "Hungarian Rhapsodies" labai direktivę konversacija. Joje vėizduojama temperamentinė vengrų tautos charakteristika. Taipgi William Tell overtura, kurią užgriežus klausytoją apšaučia kokių tai misticismu ir užviešpatauja kokis tai liudnumas, ilgesis. Muzikalinė ir estetišė spalva vaizduoja saulės pakilimą, su kuria sykiu pakyla ir uždanga ant estrados. Bet pati kurinio prasmė neaiški, taip kaip neaiški žmogaus akto-rio ateitis, ir nežinia, kaip uždanga nusileis...

Matote? kompozitorius kurinys giliai įsibrėžęs į smegenis ir jausmus, kurio atspindžiai pasiekia net klausytojus.

Ką galime rasti vaizduojančio džiazo muzikoje? Tiesa, jis (džiazas) paveikia ir jausmus, užtai jis plėtojasi tarpe žmonių, kurie mėgsta triukšmo eksodus, ir kurių prigimtis neturi estetišnių palinkimų. Džiazas savime nėra taip blogas kaip jis esti pavojingas klausytojui. Jis sužadina žemos rūšies jausmus ir prievarta erzina klausytoją. Kasgi išplėtojo "šimi" šokius jei ne džiazas. Pilnos salės prikimštos viešose šokių įstajogose, kur šoka kaip imanydami, kad tik labiau ir navatniau išsikraipius. To pasekmėje nemo-

raliai šokiai tarpsta. Publika esti net areštuojama šokių salėse arba nors policijos pridabojama.

Šokių mėgėjai gal jaučiasi nepatenkinti šituo mano išsireiškimu, bet tam juk nėra reikalo ir užginčyti, nes taip yra.

Taipiau džiaze nieko nėra kas būtų sukurta iš idejų pasaulio, apart tulos triukšmo atmosferos. Tikrai komercinė ir tai momentinė muzika.

Džiazas atpratino žmonės nuo estetišės muzikos. Žodžiu sakant, pripratino prie traukiniai stabdymo garinės trubos. Kaip tokią muziką smerkia visi muzikos autoritetai. kaip besimbolinę muziką. Nereikia nė kalbėti toliau apie džiazą. Jis pranyks kai sniegas, bet yra svarbu pabrėžti tai, kad jis palieka žmonijai žaždas.

psirgęs jaunimas džiazo manija, jau ir į operą nekaip žiuri, o jau šiaip muziką vadina "old fashion". Jaunam žaizlas dabiau tinka negu rimtas dalykas, o džiazas juk nučina taip toli, jog išeina iš muzikos ribų — pasidaro nemuzika. Jei nemuzikos, tai nors žaidymo, kad ir tušbio netruksta.

Jeigu mums grotų vien laidotuvių maršą, o daugiau nieko, tai klausytojas pradėtų nepakęsti tokios muzikos, nes jam darytų nuobodžią impresiją. Panašią impresiją bažnyčios muzika daro.

Džiaze to nėra, kad žmogų sugraudintų. Juk nėra ir reikalo graudinti, aš tik privedžiau skirtumą tarpe šitų trijų muzikos rūšių.

Da vienas dalykas tai tas, kad džiazas muzikantui nenusibosta groti. Prie linksminančios muzikos visi yra linkę. Užgriežus klumpakojį, ramiai sėdėjusiam lietuviai nejučiomis klumpiai pradeda trepsėti.

Meno Apžvalga

N. Fehinas rusų dailės protagonistas.

Kaip pirmiau, taip ir ši žiemos sezoną, prašvyto momentas meno rateliuose. Rusai papuošė Chicago: Rusų Opera, "Chauve-Souris" ir Nikolai Fehino dailės galerija Dailės Institute.

Mesiu kelis ruožus apie Nikolai Fehino kurybą. Jau senai išgyvenęs paprotys: kad tik buržuazijai esą lengva išgauti ir buržuaziniai kultūrinės sfėros. O Fehinas gi rusas ir da bolševikas, taip greit išgyjo pagarbos nuo Chicago buržuazijos. Laikraščiai pašventė net po puslapio aprašymui jo kurybos.

Išgyjo pagarbos ne tik Fehinas, bet ir daugelis kitų rusų dailininkų arba menininkų, kurie atklankė Chicago ir kurių kuryba buvo įvertinama. Tas aš čia ir noriu pabrėžti, jog neverta tikėtis, kad mažavertis dailtas būtų statomas augščiau už vertingą. Mažavertis dailės kurinių yra milijonai, i kuriuos neatkreipiama atydos.

Publika, kuri lanko galerijas, nėra dailininkai, o Fehino galerija visada pilna žmonių. Reikiška, žmogus gal ir nežinodamas priežasčių, kodel pastarieji paveiksai jį interesuoja, bet jis i juos žiuri. Didžiojo publika nujaucia skirtumus tarp Fehino ir kitų keturių dailininkų paveikslų, kurie kartu ištatyta parodai.

Dabar aš nurodysiu priežastis, kodel publikai ir man pačiam patinka Fehino kuryba.

Milieto peizažuose žviesia ir šėšėliai nestovi vietoje. Jie eina tau bežiurint paveikslan. Taip Fehino portretai ir figūros nesėdi arba stovi kaip stabo ištiktos; jie juda ir eina. Kad ir didelis Fehino paveikslas, (No. 2), "Bearing off the Bride". Scena dedasi ant kiemo, kur buiriai žmonių, arkliai su vežimais, tik juda ir žmonės kalbasi tarp savęs.

Piešėjo tėvas su ruda barzda —tikrai rusiškas kaimietis, perstatytas lauke. Ilgiau išsiūrėjęs, jauti kai vėjas pučia jo bar-

zdą šėšelio pusėn.

Iš arti žiūrint Fehino paveiksai nėra sentimentalus, kurie žiūrėtojų teiktų fotografiską-jį efektą. Bet atsitraukus nuo paveikslo desėtką pėdų (mažiausia), pasirodo stebėtina permaina. Spalva labai monokrominė, bet orkestracija bėgalo puiki. Visuma paveiksle susikaupia, žviesia ir šėšėliai vaikšto, tik rėmai neleidžia jai laukan išeiti.

Milletas savo peizažuose episkai dainuoja, o Fehinas momento greitumu su šiupeļu uždeda dažus ir padėjęs daugiau jau nebeleičia. Drąsiai ir akuratiniai atmieravęs deda, lipdina formą paskui formą ir pagaliau palieka tokiame pat stovyje. Užtai ir pasireiškia didelis skirtumas paveikslo gyvume tarp klasišnių piešėjų, kurie fotografiskai piešdavo atkartodami daugelį kartų ant pirmiau padėtų dažų. Fehinas, kur reikia didžiausio išsilavinimo, kad pima pradėjus piešti, piešėjas jau mato, kaip užbaigtas atrodą paveikslas. Tad jis tik deda kelis ruožus ir pat svarbiuosius, o gauna tą patį rezultatą.

Publika gerai supranta, suprantamą daiktą. Dailę paslapčių nėra. Dailininkas pasakoja tą, ką jis žino, pasakoja — tiesą. Fehinas gimė Kazaniaus mieste, 1881 metais. Baigė Petrogrado Karališkąją Akademiją 1901 metais ir vėliau mokytoja-vo rusų universitete.

— M. J. Šileikis.

KORESPONDENCIJOS

MOKSLEIVIŲ KARNIVALAS

LMSA. Centras surengė šaunų vakarą.

Gruodžio 29 d. Mildos salėje, įvyko taip vadinamas lietuviškas kermišius — karnivalas.

Programas susidėjo iš žaismų, šokių ir juokų. Triuso rengėjai turėjo nemažai. Reikėjo sutaisyti salėje budeles, lempas ir kiti daiktai apdekaruoti. Bet ir publikos atslankė nevisai mažai, kuri, matyt, buvo patenkinta.

P-nas J. Uktveris vadovavo juokų kontestą. P-lė L. Narmon-ta suvaidino daktaro-chirurgo vaidmenį, o J. Lazdauskas lošė žydo "kupčiaus" vaidmenį, na, ir tt. Buvo daug ir kitokių žaidimų, kuriuos sunku ir suminėti. Kas dalyvavo žaidimuose, tas laimėjo dovanas.

Prakalbų visai nebuvo, nes salėje publikai nebuvo sėdynių. Vakaras tęsėsi iki pirmos val. nakties.

Vakaro pelnas, jeigu jo kiek liko, eis centro iždan.

Taipgi LMSA 2 kp. nariai ir svečiai, nepamirškite, kad L. M. S. A. 2 kuopos, ir Liet. Soc. Jaun. Lygos, sausio 19 d. kai 1 val po pietų, įvyks ekskursija i Field muzėjų.

Ši ekskursija žada būti įdomi, nes bus aiškintojas ir vadas, kuris suteiks platesnių žinių dalyviams ant vietos. Susirinkite Fieldo muzėjuje kai 1 val. po pietų.

SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje 2 kuopos mėnesinis susirinkimas bus laikomas sausio 19 dieną, 7:30 val. vakare, paprastoje vietoje (Raymond Chapely).

Taipgi Centro susirinkimas bus kartu laikomas. Tad visi moksleiviai turite atsilankyti, nes yra daug naujų reikalų aptarimui.

Programų rengimo komisija privalėtų pagaminti raportus, kad galėjus darba vartyti pirmyn.

—K. narys.

Jeigu nori rašyti ką nors i istorijos, tai rašyk tą, kas pats savo akimis matai. Jeigu užrašysi savo supratimų vertus dalykus, tai busianti žmonės pasinaudos kaip tikra istorija.

CHICAGOS ŽINIOS

Smulkios Žinios

Gauda pašto apiplėšimo dalyvius
1924 m. sausio mėnesį Union stotyje įvyko sensacingas pašto siuntinių apiplėšimas. Penki ginkluoti banditai laimėjo grobį, kurio vertė siekė \$1,500,000.

Nuo to laiko buvo pradėta ieškoti piktadarių. Darbas buvo varomas slapta. Bet valdžios agentai dabar sako, kad greitai laiku bus suimti to plėšimo dalyviai. Sakoma, kad esą įveikti keli labai turtingi vertėtojai. Esą jie prisidėjo prie vogtų daiktų išleidimo.

Pradžiai jau tapo areštuota Isidore Goldberg ir Louis Kreitzer. Jiedu turėjo užsistatyti kaucijos po \$10,000.

Badu numirė.

Pereitą vasarą ant geležinkelio patiko nelaimė Thomson — jis tapo užmuštas. Nuo to laiko jo žmona nebeturėjo ramumo: gyvenimas jai pasidarė kartus. Pagalios, ji ir pati nusitarė keičiant jį ten, iš kur niekas nebe-grįžta. Ji atsisakė valgyti. Badavimas tiek jos sveikatą pakirto, jog ji, ant galo, pasimirė. Ji buvo 65 metų amžiaus. Kunas jos tapo nugabentas pas graborių Kummerow, 2529 Milwaukee Avenue.

Pagavo paskilbusį kišeną.
Nepagaunamas "Eddie" Jackson, žinomas kišenavagis, tapo suimtas prie Randolph ir Clark. Eddie sako, kad jis einęs senyn ir jo piršta nebėra tokie minkšti, kaip pirma.

Du broliai nuteisti už žmogžudystę.

Teisėjo Walter P. Steffeno kambaryje buvo tardomi du broliai — Herman ir Theodore Spranger. Jiedu buvo kaltinami mūžudymu Ernest Lundgreen biliardinėje laike muštyniui.

Abu rasta kalti esant. Herman nuteistas tapo penkiolikai metų kalėjimo, o Theodore nuo vieno iki gyvos galvos.

Krutamųjų paveikslų operatoriai gaus \$112 savaitei.

Krutamųjų paveikslų operatoriai pasirašė metams kontraktą, kuriuo einant jie gaus algos nuo \$55 iki \$112 savaitei.

Munšaino, automobilio ir žudeikų aukos.

Po Naujų Metų Cook paviete nuo munšaino mirė 15 žmonių, automobiliai užmušo 20 ir 14 tapo nužudyti.

Sportas

Antradienio vakare įvyko ristiškos tarp Ed. "Strangler" Lewis ir Miko Romano del pasaulinio čempionato.

Ed. Strangler Lewis laimėjo abu kartu su "headlock". S. Zbyško su Steinke ristiškos pusvalandį be pasekmių.

L. Talaber su Myaki irgi lygionis išėjo.

P-as P. Norkus, žinomas drutuolis, gyvenantis Roselande labai galanda dantis ant Karolio Poželos. P-as Norkus jau pradėjo treniruotis, kad gerai galėtų K. Poželai kibti į aki.

Karolis Požėla sunkiai treniruoja dabartinio laiku — kasdien, nes mato prieš save keletą gerų priešu, su kuriais susikibęs jau nebus juokų. Svarbiausi jo priešai dabartinio laiku yra p. P. Norkus ir Petras Katakas.

Ateinantį šeštadienį K. Požėla susikibs su gana svarbiu ir

stambiau priešu. T. Paulson, Purdue universiteto instruktorium. Jie susikibs šeštadienio vakare Apveizdos Dievo parap. svetainėje prie 18 ir Union gatvių. Pradžiai 8 val. vak.

Bilietai jau visu smarkumu eina. Juos dar galima gauti Naujienose.

K. Požėla aplankys ir Melrose Park šeštadienio vakarą, sausio 26. Ten ristiškos įvyks Melrose Park Auditoriume, Lake ir 15 Ave. Apart ristiškos, K. Požėla parodys savo numerius su priekalu ir pianu.

Eina derybos dabartinio laiku tarpe K. Poželos ir P. Norkaus, K. Poželos ir Petro Katakos.

Lietuvių Rateliuose

CICERO

Kodel reikia Lietuvių Namų Savininkų Sąjungai priklausyti.

Lietuvių Namų Savininkų Sąjunga šiems metams yra nutarusi turėti korespondentą, kuris informuos "Naujienų" ir "Draugo" skaitytojus apie Sąjungos veikimą. Tiedu laikraščiu yra paskirta organais. Dabar nebebus galima sakyti, kad tuose laikraščiuose nieko nerašoma apie Sąjungos veikimą, tad nėra reikalo prie tokios sąjungos ir priklausyti.

Jeigu kas nors ir šiais metais tokį priekaištą darys, tai jis nežinos ką kalbas. Iš tų dviejų laikraščių bus galima patirti apie tai, kas sąjungos veikima.

Kiekvienas namo ar loto savininkas privalo sąjungai priklausyti. Išlygos neįmanoma lengvos — mokesnių kaip ir nėra (25c. metams). Susirinkimai yra laikomi kartą į mėnesį per tai juos lankyti nėra sunku.

Ar nebutų puiku visiems vienybė palaikyti. Visi žino, kad vienybė yra galybė. Kodel tai jį nenorite dėtis į tokią organizaciją, kuri rūpinasi labai svarbiais reikalais. Kuomet mes busime stiprūs ir skaitlingi, mes galėsime nedaleisti juodu kams mūsų apylinkėje apsigyventi. Galėtumėt daug ir kitų pagerinimų išreikalauti, kaip tai, iš taisyso 16 gatvės, etc. etc. Reikia tik vienybės laikytis, o galėsime daug ką nuveikti.

Šių metų Sąjungos valdyba susideda iš šių asmenų: Jonas Rainis—pirm.; L. Aleksandra-vičius, pirm. pagalb.; S. Posaška — rašt.; A. Šaikauskas — zd.; L. Bertinanas — maršalka ir Kazys Deveikis — korespondentas.

Susirinkimai yra laikomi kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį Lukšto sve., 15 ts. ir 49 Ave.

— Koresp.

Town of Lake

Teatrališkas Klubas rengiasi statyti scenoje naujai parašytą dramą.

Teatrališkas klubas ir vėl rengiasi labai šauniai pasirodyti. Tada aš sužinojau pereiname susirinkime, kuris buvo laikomas sausio 10 d. Davis Square svetainėje. Iš komiteto raporto teko patirti, kad vasario 24 d. klubas statys scenoje keturių veiksmų tragediją "Čigonas Razbaininkas". Veikalą režisieriaus ir pats jame dalyvaus autorius. O tuo autoriu yra p. J. J. Zolp. Kas yra matęs p. Zolp. "Valkatą" arba "Svetimose Plunksnose", tas gali numanyti, jog p. Zolpo veikalai yra geri.

O kiek girdėjau, tai paskutinis veikalas esąs gal geriausias iš visų. Be to, visi žino, jog p. Zolp yra labai geras artistas, per tai town of lakiečiams bus tikrai pravartu pamatyti "Čigoną Razbaininką".

Teatrališkas klubas yra susikūręs tuo tikslu, kad keltų tarp lietuvių meną, lietuvišką kultūrą. Išrašęs į klubą jaunimas tuoj turi progos veikti — išpra-

džiū duodama lengvas roles lošti, bet ilgainiui naujokai tiek nuprogresuoja, jog ir gan atsakingas roles gerai vaidina. Patartina jaunimui kuoskaitlingiausia prie klubo prisirašyti, nes Town of Lake kitos tokios organizacijos nėra. Musų klubas jokios politikos nevarinėja ir jame visi gali išsitemkti.

Valdyba susideda iš sekamų asmenų: Leonas Paukšta — pirmininkas; L. Rukšenas — pagalbininkas; p-lė H. Ivaškevičiūtė — nut. rašt.; p-lė H. Brazauskaitė — fin. rašt.; J. J. Zolp — režisierius, — ir J. J. Palekas — rez. pagalb.

Visi valdybos nariai yra gan veiklą ir todėl galima tikėtis sekmingo darbo.

— N. K. Koresp.

Bridgeportas

Naujas kvartetas.

Šiomis dienomis čia susitvėrė vyrų kvartetas, kuriam vadovauja S. Dilius, o pianu akomponuoja p-lė Brigita Pavrazaitė.

Šeštadienį, sausio 26 d., Midos svetainėje Lietuvių Tautiško klubo vakare vyrų kvartetas ketina prieš publiką pasirodyti. Pamatytime.

Beje, kvartetas savo repeticijas laiko kas šventadienis Fellowship svetainėje. Kvartetui priklauso seni ir patyrę dainininkai. Tat galima tikėtis, kad tasai kvartetas bus Bridgeporto pažiba.

Bereikalingas džiaugsmas

Trumpa istorija apie tai, kaip Dramos Ratelis peranksti apsidžiaugė.

Lietuviai sako, negirk dienos vakaro, o marčios be metų. Tai tiesa. Štai prieš kiek laiko, atsilankę į Dramatiško Ratelio susirinkimą koks tai W. Strygas. Jis pareiškė noro prisidėti prie Ratelio. Ne tik pats prisirašė, bet visą būrį ir kitų artistų prirašė, kurių nė susirinkime nebuvo. Gerai. Tapęs nariu p. Strygas daro pranešimą: esą jis turįs Dramatiškui Rateliui kontraktą, kuriuo einant Ratelis gausiąs \$100 už suvaidinimą "Karolio Teta". Kontraktą pasirašiusi kokia ten Lietuvos Dukterų Draugija. Žinoma, rateličiai net rankas emė trinti iš džiaugsmo.

Teko man girdėti, kad p. Strygas priklauso ir Keistiuko klubo dramų skyriui. Kodel jis nepasiūlė tam klubui lošti, o atėjo čia? Bet kas kam galvoje, — pamaniau sau. Bet neužilgo dalykai pradėjo aiškėti. Pranešęs apie kontraktą, p. W. Str. pareiškė, kad tam veikalui jau ir kai kurios roles esančios padalintos. Nieko blogo nenujausdamas, D. R. režisierius pasisakė, jog busi galima del rolių paskirstymo susitaikyti. Po kiek laiko įvyko Dramatiško Ratelio kitas susirinkimas, kad išdalintų "Karolio Tetos" roles. Pasirgdo, kad roles pasiskirstyta visai neatsakniai. Pavyzdžiui, p-ia M. turėjo pasiimti roles jaunios mergaitės rolių. D. R. režisierius pastebėjo, kad jai reikia tetos rolių, o ne mergaitės. Nesutiko režisierius ir su kitų rolių paskirstymu. Tasyk p-ia M. reikalauja, kad roles nebutų skirstomos tol, kol ji atsives kitus artistus.

Taiči sausio 10 d. ir vėl turime susirinkimą ir laukiame artistų. Jie nepasirodė. Tarp D. R. narių ir W. S. kyla ginčai. Pagalios pastarasis pareiškia: girdi, ne jusų rogės ne jusų dalykai; kontraktas ne su jumis darytas; aš ponas; aš darysiu, kaip man patiks.

Lyg mazgote per veidą gavę slinkome namo. Nutarta prieš išsikirstymą patirti, kieno vardu buvo kontraktas padarytas — p. Strygo ar D. R. Tada turės sužinoti Ratelio valdyba.

— Po Š. V.

Iš North Sidės

Lietuvių veikimas. — Biznierių. — Lietuvių Draugijos Savitarpinės Pašėlos vakaras.

Nors iš North Sidės jau buvo rašyta šis bei tas, bet kad ir musų kolonija nedidelė, vienok savo veiklumui neatsilieka ir nuo didesnių kolonijų. Mes turime viską knygyną, visokių organizacijų ir visokių pramogų. Net ir komunistai su vaidybos bendrafrontu, kaip girdėti, suorganizuoti. Tik biznierių lietuviškų, tai mes mažai turime, bet dabar sulaukėme ir naują gabų lietuvišką biznierių J. Strunskį, kuris atidarė pirmos klasės buferinę ir grosernę, 1835 North Ave. kampas Girard St. Mes northsidiečiai turėtume rimtai pažvelgti į šiuos savo biznierių. Iki šiol mes dažnai keldavome revoliucijas prieš lietuviškus biznierių, bet kada pasitaiko kokias nors nelaimės, tada bėgam graičiausia pas savuosius. Tad aš patariau, kad mes butume biskį daugiau patrijotiškesni ir remtume savuosius, nors ir toliau reiktų eit koks blokas arba kitas.

Sekmadienį, sausio 6 d., Schoenhoffen svetainėje Ashland ir kampas Milwaukee Aves., Chicago Lietuvių Draugija Savitarpinės Pašėlos buvo surengusi koncertą ir balių.

Si draugija kas metai pasižymi savo koncertais, bet šis koncertas, tur but, buvo pirmas savo gerumu tarp lietuviškų vakarų. Programą susidėjo iš muzikos ir dainų, kas publiką staigiai žavėjo. Dalyvavo North Western konservatorijos orkestras po vadovystę prof. Bunge. Šis orkestras susidėjo iš 40 metų ir pirmą sykį dalyvavo tarpe lietuvių. Visi dalyvavusieji programą savo užduotį atliko kuogeriausiai, jokių užmetimų jiems negalima daryti. Čia tik pažymėsiu, kad be orkestro dar dalyvavo šie: medicinos studentas K. Sarpalius (baritonas), Bijunėli mergaitė kvartetą — V. Čepukaitė, B. Briedžiūtė, Ad. Mickiūtė ir Anna Švažiūtė; smuiko solo V. Čepukaitė akomponuojant A. Galskiutei; mandalinių trio — M. Juodis, J. Radžišauskas ir V. Rudis; Pirmyn Mūsus choras po vadovystę P. Sarpaliaus.

Publikos buvo neperdaugiau, nes visi buvo nugalzdinti didelio šalčio, bet atsilankiusieji matyt, visi buvo užganėdinti ir linksminosi iki vėlomos prie puikaus Sarpalių orkestro.

Lauksime kito tokio gražaus koncerto.

— North Sidietis.

L. S. J. Lygos 1 kp. laivinimos susirinkimas

Didelis ir entuziastiškas lygiečių laivinimos susirinkimų atidarymas 1924 metams. — Kalbos, dainos, šokiai, kava ir užkandžiai buvo vakaro programu.

Sausio 11 d., 8 val. vak., Raymond Chapel svetainėje, 816 West 31st g-vė, įvyko lygiečių pirmas šių metų laivinimos susirinkimas. Jaunimo abiejų lyčių atsilankė gana skaitlingas būrys. Visi buvo entuziaziški "užsikrėtę", draugiškumo ir gyvumo "bakterijomis". Kiekvieno veide matėsi maloni, viliojanti šypsa. Paklauskus vieno kito: "Kaip patinka vakaras ir kaip jautiesi", — tai gauti atsakymą: "fain, fain". Tėmiant susirinkusių jaunimą, jų upą bei linksmumą, rodiš, kad net pati atmosfera yra persisunkusi linksmumo bei draugiškumo elektronais.

Atidarys susirinkimą, drg. C. Janus trumpai išdėstė apšvietimo komisijos planus, tvarką bei programą 1924 laivinimos metams ir pakvietė P. F. Budriką, apšvietimo komisijos narį, pakalbėti kelis žodžius apie mokslo ir organizacijos svarbą ir

naudą darbininkų klasei. P. F. Budrikui pabaigus kalbėti, visi lygiečiai, taip jau ir pašaliniai, išreiškė savo mintis kas link naudingumo ir butino reikalingumo pažangiajam jaunimui turėti tokią organizaciją kaip lyga.

Besidalinant tarp savęs mintimis, lygiečiai pranešė, kad jau kava yra gatava. Tuoj visi sėdo už stalų ir, gavę po puodą karštos ir gardžios kavos, pradėjo krėsti juokus. Čia tai pasidarė devynios galybės įvairios rūšies šposų. Žiūrint į lygiečius, atrodė, kad tai yra viena didelė šeimyna, tarytum, vieno tėvo bei motinos vaikai. Ir tas vaizdas gana malonų įspūdį paliko.

Po kavos prasidėjo dainos. Lydint vargonams lygiečiai sudainavo keletą gražių dainų. Dainuoti jiems gana puikiai sekėsi, nes tarp lygiečių yra keletas muzikos mylėtojų — dainių.

Be to, dar buvo ir šokiai, bet šokiams mažai laiko beliko, nes jau buvo vėlus laikas — netoli vidurnakčio, todėl visi greit pradėjo rengtis namo.

Prieš išsiskiriant, vakaro pirmininkas pranešė, kad sekančią laivinimos susirinkimas bus dar įvairesnis ir patarė lygiečiams atsivesti savo draugus į susirinkimą.

— P. F. Mauras.

Cicero

Perdaug nupeikiama "Meno" dramų draugija.

"Naujienose" prieš kiek laiko tilpo žinutė apie Cicero Lietuvių Paš. Klubą vakarą, kur buvo vaidinama "Pirmi žingsniai". Žinutę padavė Teisingas, kuris sako, jog "lošimas išėjo gana prastai". Reikišia, "Meno" dramų draugija niekam verta, neturi lošėjų ir daro gėda sau ir kitiems.

Čia p. Teisingas pertoli nuvažiavo. Minėtas vakaras pavyko gan gerai visais žvilgsniais. Publikos buvo pusėtinai ir visi buvo patenkinti vakaro programu. Pats lošimas irgi ne taip jau blogai išėjo, kaip kad p. Teisingas sako.

Cicero Lietuvių Meno draugija nebologų lošėjų turi. Ir šį kartą vaidinimas buvo visai įmanomas. Suprantama, pasireiškė ir trukumų, bet kur jų nėra? Ir iš "Ateities Ziedo" vaikų draugijėlis galima su laiku tikėtis gerų artistų. Žodžiu, dalykai toli gražu neatrodo taip blogai, kaip bandoma perstatyti.

— L. P. K. Koresp. K. P. D.

Apie Amalgameitų unijos viršininkų rinkimus ir komunistų revoliuciją

Komunistai savo kailį maino, kaip chameleonas: pirmesniuose rinkimuose jie biauariausiu būdu niekino d. Leviną, o šiais rinkimais jie agitavo jį rinkti. — Komunistų diktatūros padariniai.

Amalgameitų kriaučių unija kas metai renka sau viršininkus; taigi ir šiais rinkimais tapo išrinktas generoliu Bendrosios Tarybos manadžerium draugų senas Chicago kriaučius, gabus ir patyręs unijos vadas, tik, žinoma nenorintis pasiduoti komunistiškai diktaturai ir suatsidėjimu žiūrintis unijos reikalus. Delei to jam prisėjo pakęst visokių komunistiškų kolonijų. Visiems žinoma, kokias jie niekystes vartoja prieš nepatinkamus asmenis, nors jie butų ir geriausi bei teisingiausi žmonės. Tas pats teko patirti ir draugui S. Levinui nuo mūtos lietuvių 269 loko komunistų. Buvo net dalinami provokatoriški lapeliai. Pavyzdžiui, B. taip darė. Lapeliuose raginama neklausyti unijos viršininkų ir kelti revoliuciją. Bet matyt

mažai susirado tokių nupuolių doriškai, kaip kad jie patys.

Kaip jau visiems yra žinoma, unijos viršininkai yra renkami lygiu ir slaptu balsavimu visų narių, tik nominacijos daro kiek vienas lokalas atskirai.

Taigi aš ir kalbėsiu apie musų 269 lietuvių lokala. Užpraeitais rinkimais jau lokale buvo komunistiška diktatura ir prieš ją nieko negalima buvo išstati, nes baisu buvo pakliūt į čekistų rankas. Kada buvo įsakyta nominuoti unijos viršininkus, tai iš komunistų pasipylė didžiausios kolonijos ant unijos viršininkų, o labiausia ant d-gos S. Levino. Girdėjosi tik išdavikas, pardavikas ir kad manadžeriaus vietą bile kvailys galįs užimti. Kaip aukščia minėjau, sveiku patarimų negalima buvo duoti. Na, ir prisiskavę bei prisikloję nominuoja septyniolikos metų mergaitę į manadžeriaus vietą Milvidžiūtę. Ir kokis džiaugsmas buvo tų didvyrių, kad jau dabar tai buržujaus galas. P-lei Milvidžiutei užėmus unijos viršininko vietą, tuoj Chicago kriaučius nuveš į komunistišką rojų. Ar matote, kiek sveiko proto pas tuos revoliucionierius buvo. Tiesiog gėda visiems lietuviams kriaučiams, bet komunistų akys geros, — jie viską gali.

Dabar kas buvo daroma praeituose rinkimuose. Nagi tos pačios ceremonijos, tos pačios kolonijos, tie patys šauksmai šluot išdavikus ir kitokius iš unijos. Gi visas viršininkų vietas turi revoliucionieriai — didvyriai — komunistai užimt. Bet ant nelaimės ir Milvidžiutės jie neteko, o Trockis, mat, labai toli. Kiti rimtesni nariai, matydami tokias niekystes darant, trims balsais nominuoja senąjį d. S. Leviną. Rinkimuose eina šlykšti agitacija prieš d-gą Leviną.

Kasgi darėsi šiais rinkimais? Nagi mūsų komunistai atvirto prie dvasios šventos. Visi agituoja ir balsuoja už d-gą S. Leviną. Nominacijose d. Levinas gauna net 69 balsus. Kodelgi šie rinkimai skyrėsi nuo kitų? Ar d-gas S. Levinas komunistu išvirto? Ar gal komunistai suprato organizacijos reikalus. Visai ne. Dalykas ve kame, — tik skaitytajai tēmykite atydziai. Kada komunistai pamatė, kad jie su savo niekiškais darbais nieko negali atsiekti ir pradeda pamest žmonėse įtaką, kurios jie ir taip mažai turėjo, tai jie pradėjo maldaut draugo Levino, kad jį jiems, tai yra komunistams, būtų suteikta nors dvi Biznio Agentų vietos. Už tai komunistai prisidėjo nedaryt jokių niekystėjų prieš d-gą Leviną ir kitus unijos viršininkus. Dabar labai aišku, kas komunistus gali išgydyt ir kokios geros daryt. Pirmia jie koliojo tuos pačius unijos viršininkus kaip ir kiek įmanydami ir platino pra-

(Tęsa ant 8-to pusl.)

TURPENTINE

Prašalina skausmus

Turpentine prašina skausmus GREITAI! Moksias pasako, kaip jis greitai įsigeria į skausmą vietą. Prašina skausmą tuojau. Jūsų skausmas pranyks tiesiog magišku būdu.

Naujas išradimas, Turpo sujungia visus terpentino misteriškas gydymo jėgas su kitais puikiais gydančiais dalykais. Jis nenudegina, nepadarą puslių ir nenudauzo odos — jis neatsiduoda!

Prašalina persišaldymą, skaudama gerklę, krogulį, tonsilitą, reumatiškus skausmus, lumbago, pleurisy, katarą ir neuralgią.

Veikia greitai atgavime sveikatos. Gydymo kofų skaudėjimą nusipilkima, persiplovima ir išnirima.

Turpo turi pastebėtina gėra gydančią jėgą, kad ji vartojant iš viršaus, jis tuojau įsigeria į kūną. Tik patrinkite biskutį ant krūtinės arba gerklę, veikia taip greitai ir pasekmingai, kad beveik galima pastebėti gijimą savo akimis ir kvėpavimo tuojau palengvėja.

Nekentėkite. Nedejuokite! Prašalinkite skausmą TUOJAU su Turpo — Turpentine Ointment, kuris turi savybę tas išbandytas ir geras Menthol ir Camphor. Gaudite Turpo žiandien nuo jūsų aptiekoriaus 35c. ir 70c. slojikas.

Garsinkitės Naujienose

Jūsų buvęs senas Priešelis Patarėjas



H. LEIBOWITZ

Sugrįžo iš New Yorko Valandos nuo 10 ryto iki 8 val. vakare kasdien.

1152 Roosevelt Road

CHICAGO, ILL.

Valo, prosina vyrų ir moterų drabužius.

DR. VAITUSH, O. D.

Lietuviai Akių Specialistas



Palengvins akių įtempimą, kurie esti, priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo akių aptemimo nervuotumo skaudamą akių kartį atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodant mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiamą į mokyklos vaikus.

Val: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p. 1545 West 47th St. Phone Boulevard 7589



Lietuvių Dentistas patarė geriau

Traukimas dantų be skausmo. Bridge geriausio aukso. Su nauju pletom galima valgyti kiekiausia maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas mūsų kainas. Sergėkite savo dantis, kad nekentytų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street, Netoli Ashland Ave.



LIETUVIS AKIŲ DAKTARAS

Patarnaus del jus geriau. Jei kentį galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jei skaitant ar siuvant akis skauda, tuomet atėik pasitarti.

Akinių kainos žemesnės kaip pas kitus.

Dr. Serner O. D.

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 3 iki 5 ir nuo 6 iki 9, Nedėlionas nuo 10 iki 1.

DR. F. O. CARTER

Akių, Ausų, Nosies, Gerklės



Specialė kaina akiniams.

Aukso apipustai \$4, \$5, \$6, \$7, \$8. Tikro aukso \$6, \$7, \$8, \$9, \$10, \$12. Kreivos akys pataisomos. Akių ligos gydamos. 24 met. prie State g.

FRANKLIN O. CARTER, M. D.

120 So. State St., antras aukštas

Kasdien 9 iki 5:30. Nedėlio 10 iki 12.

Dr. J. Jakubauskas

NAPRAPATH

— Gydan be vaistų ir be operacijų —

Perkėliau savo ofisą iš 3538 So. Halsted St. į 4647 So. Halsted St. prie 47-tos gatvės. Val. nuo 9 iki 12 ir nuo 8 iki 9 v. vak.

Tel. Boulevard 4

Lietuvių Rateliuose.

(Tąsa nuo 7-to pusl.)

vokatoriškus lapelius, kad darbininkai neklausytų savo unijos viršininkų, bet kada šiltą vietą gavo, tada viskas gerai. Reiškia, jeigu komunistai pirmiau šaukė, kad d-gas Levin išdavikas, tai dabar komunistai gavę dvi šiltas vietas ir gi liko tikri išdavikai. Bet ar jie prisipažins prie to? Žinoma, ne.

Taigi tie draugai, kurie dar iki šiol nepermatėt komunistų apgavysčių, dabar patys galite įsitikinti, kokiais šlykščiais darbiais jie užsima.

Kyla klausimas, ar gerai padarė d-gas S. Levin suteikęs komunistams, savo ir organizacijos priešams, dvi vietas. Man supratimu, labai gerai. Jis aiškiai parodė, kad jam tikrai rūpi organizacijos reikalai, nuo kurių priklauso darbininkų gerovė. Komunistus jis pastatė prie gėdos stulpo, nors jie, tiesa, gėdos nepažįsta. Darbininkai gal plačiau jms matyt ir svarstyt ir supras, kas komunistams rūpi. — ar darbininkų gerovė ar kas kitas. Todel darbininkai pasvarstykite rimtai ir šaltai.

Ką gera suteikė lietuviams kriauciams mūsų lokale komunistų diktatura? Nagi pirmiausia įvedė komunistišką kolonę ant sau neprielankių ypātų, ir kriaučiai nepakęsdami to pradėjo nebesilankyt ir lokalo susirinkimus. Komunistai to tik ir laukė. Jie išaiškavo lokalo sutauptus pinigus, uždraudė rašyti ir saupatinkamus laikraščius, kaip tai ir "Naujienas", kurias skaito tukstančiai darbininkų. Kad nesužinotų jų niekšysčių, jie uždraudė duot pranešimus Naujienoms apie tai, kada esti lokalo susirinkimai. O tai delto, kad niekam nesipriešinant būtų lengviau vykt dik-taturą. Na, ir kriaučiai atsal-

nuo organizacijos. Lokalo susirinkimus vos tik apie porą tu-zinų iš 1300 ar 1400 emė belan-kyti. Susirinkimuose pradėta svarstyti ne unijų reikalai, o daugiausia tai, kaip pakenkus Naujienoms. Komunistų darbuotės pasekmes tai Shane'o kom-panijos skebai su komunistišku boseliu. Pirmia lietuviai smar-kiausia kovojo, o dabar pasida-vė skebais.

Dabar ką-gi atnešė komunis-tai visiems Chicago's kriauciams? Pirmiausia norėdami su-griaut organizaciją jie sukūrė-o vienus darbininkus su kitais, o anksčiau prieš viršininkus. Kada organizacijoj įvyko tarp darbininkų nesutikimai, tai ir darbdaviai pradėjo naudotis proga, pradėjo atidarinti savo šapas kituos miestukuos ir kviest komunistų suklaidintus darbininkus, atimdami darbą nuo Chicago's organizuotų kriauc-čių. Per tai dabar daugeliiu Chi-cagos kriaucčių priseina vaikš-čiot be darbo ir dainuot komu-nizmas jau gyvoja.

— Kriaučius.

Sandariečių — dešimties metų paminėjimas

"Sandariečiai" rengia 10 me-tinės sukaktuvės, — rengia pa-minėjimo vakariene Fellowship svetainėj, sausio 20 d., t. y. ne-dėdienio vakare.

Žingeidų chigagiečiams bus pamatyti ir įsitikinti kokia gi Sandariečių per šį dešimtį me-tų politiniai ekonominė pajėga tapo išauklėta. Todel mes atei-sime pamatyti, paklausti pra-nešimų ir raportų iš nuveiktų ir veikiamų darbų.

Šiandien jau Lietuva savisto-vė valstybė; jau už savaitės ki-tos sueis 6 metai Lietuvos ap-sisprendimo. Iki šiol mes matome vien tik krikšč. demokratų perviršį ir jų rėmimą. Žiūrėsim kokią viltį geresnės ateities mums Sandariečiai žada. Neabe-jojame, kad jų norai ir pastan-gos yra aukšti ir priklini, bet pa-siekimui tojo tikslo, — suradi-mui ty tiesių kelių, — mes už-girsime iš Sandariečių veikėjų pranešimų laike puotos vakarie-nės. Todel chigagiečiai nepami-rskite sausio 20 d., nedėdienio vakarą, Fellowship svetainėn at-silankyti.

Aš busiu ir savus draugus at-sivesiu.

— Dr. A. L. Graičunas.

Krikščioniūtės—Sarpa-lienė laidotuvis

Seštadienį, sausio 12 d., 1:30 val. po pietų ir Sarpalių namus, 814 W. 33-čios gatvės privažia-vo ir suėjo tiek žmonių, kad dauguma turėjo stovėti lauke. Kiekvienas norėjo pasukinti kartą atsisveikinti su a. a. Pet-ronėle Krikščioniute — Sarpa-liene. Dauguma — buvo pasi-renge lydyti ir amžinus namus — Tautiškas kapines.

Gatvėse buvo didžiausi minia žiūrėtojų.

Graborius J. Eudeikis turėjo 8 automobilius. Privatiškų auto-mobilių buvo arti 50.

Išleidžiant iš namų — kalbė-jo Dr. Zimontas. Karolis Sarpalius sugiedojo "Nearer my God to Thee", angliškai.

Grabą nešė "Vaidylų Broli-jos" nariai: J. Čepaitis, Chas. Montvidas, X. Šaikus, J. Prusis, Ratišauskas ir Semaška.

Procesija pasiekė Tautiškas kapines. Lotas Sarpalių šeimo-nos gražioje vietoje ant kalniu-ko, prie Dr. Bagočiaus kapo lo-to, kur ir lietuvių rašytojas, dė-dė Šernas ilsiis. Dr. Montvidas pasakė graudingą prakalbą.

Atsisveikino visi su dideliu gailėsčiu. Vainikų buvo daugybė: "Vaidylų Brolijos"; North Sidės lietuvių; "Bijunelio"; vai-kyro draugijėlės; "Birutės" cho-ro; Jaunosios Birutės; Common-wealth Edison Co., Statistical Dept.; Edison Symphony Orkes-tro; Tėvų ir brolių Sarpalių; brolių J. J. Krikshokų; brolių

Paspirgelių; Dambrauskų, Kei-zių ir Bukauskų; P. Mockienės ir M. Montviliutės; Joseph Fit-zik; J. L. W. ir Y.; Misevičių šeimos; Grandma and Aunt Louise; Kl. ir M. Jurgelionių; Valandžiaus šeimos; E. ir J. Hertmanavičių; Loveckis IFlo-ris; Mr. Luckas ir Mrs. Luckas. Buvo dar daugiau, bet kitų kor-tos nesurastos. Viso buvo apie 30 puikių gėlių vainikų.

Ponas P. Sarpalius sakė, kad tai buvusi geriausia moti-na ir namų šeimininkė. Kal-bant ir paminant a. a. Petronė-lės vardas pasipildavo pilnos akys ašarų. Delei jos meilės, šiai dukrelei, kuri buvo priežas-tis jos mirties, bus duotas jos motinos vardas; vadinsis Petro-nėlė — pareiškė p. Sarpalius.

Mergaitė yra graži ir svei-ka. — Bubnis.

Iš 18-tos apylinkės.

Simono Daukanto klubo darbuotė.

Sausio 4 d. parapijos svetai-nėje, 18 ir Union, įvyko Simono Daukanto Klubo metinis susi-rinkimas. Narių dalyvavo ne-daug. Senoji valdyba ir komisi-ja išdavė raportus. Pasirodė, kad mūsų klubo stovis yra gan geras kaip nariais, taip ir medi-žiagiškai. Praeitų metų valdyba gan gerai pasidarbavo. Galima tikėtis, kad ir šiais metais iš-rinktieji draugai sekmingai dirbs klubo gerovei.

Buvo daug kalbama apie va-karo rengimą. Vakaras bus su-remtas vasario 10 d. bažnyti-nėje svetainėje. Scenoje bus pa-statyta "Be šulo".

Klubui priklauso didelių sa-vo organizacijos patriotų. Bėda tik su jais, kad jie susirinkimų nelanko. Retkarčiais ne tik mo-raliai, bet ir materialiai klubas paremia darbininkiškas organi-zacijas. Tasyk "patriotai" įnir-šta, it širšės, ir bereikalingai šukauja ir kelia lėrmą.

To neturėtų būti. Jeigu na-riams atrodo, kad jų organiza-cijų negerų dalykų dedasi, tai turi susirinkimus lankyti ir ban-dyti tuos negerumus pašalinti.

— Klubo koresp.

Atitaisymas

"Naujienų" No. 12 tilpo mano aprašymas laidotuvių a. a. Pet-ronės Sarpalienės, kuriame aš pažymėjau, kad "Birutės" drau-gija neparodė užuojautos, nepri-siūdama gėlių.

Šiuomi tatai atitaisau ir atsi-prašau "Birutės".

Išlikusių "Birutė" prisiuntę gėlių "Lyra".

Pinigus \$16.50 suaukavo "bi-rutiečiai" sausio 10 d. savo re-peticijoje ir trukumas daėda iš kasos. Viso \$28.50.

—Raganius.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN tamata gali prisirašyti prie Naujienų Spulks, ir prisirašyti tuojau, jei dar nesu prisirašęs. Dėda-mas kas savaitę po dolerį-kita, nei apatėdinti kaip eusidėti užtikinai plnigo, kad nusipirkus sau namelį. Naujienų Spulks 1739 S. Halsted St.

Cicero. — Štai jums didelė, svarbi naujiena Didis Lietuvos Ope-ros dainininkas, Justas Kudirka rengia čia koncertą — sekmadienį, sausio 20 d. Liet. Liuosybės svetai-nėj, 1403 So. 49 Ct., pradžia 7:30 val. vakare. Visi kas tik gyvas pri-valo dalyvauti tame koncerte ir paraginti kitus, nes tai bus kon-certas tikras savo dale ir savo turtingumu; tai bus koncertas, ko-kio čia dar niekad nėra buvę.

—Kengėjai.

"Birutės" repeticijos "Birutės" choro repeticijos įvyksta reguliariai kas ketvirtadienį Mark White Square Parko salėj. Pradžia 8 val. vak.

Jau yra pradėta mokytis naujas veiklas "Cukrinis Kareivis" — tri-jų veiksmų opera. Labai yra paeig-i-daujama, kad buvusieji seniau biru-tiečiai dalyvautų viršminėto veikalo perstatyme.

Dabar gera proga "Birutėn" istoti. Tegu kiekvienas Chicago's dainini-kas(kas) ketvirtadienį atvyksta į cho-ro pamoką.

—Rakt. Z. K.

PRANEŠIMAI.

CICEROS LIETUVIŲ DOMEI Didžio Lietuvos Operos tenoro, Ju-sto Kudirkos koncertas įvyksta sve-tainėje, 1403 So. 49 Ct., pradžia 7:30 val. vakare. Po koncertui bus šo-kiškai. Visi vietos ir apilinkinių lietu-vių ir lietuvių yra kviečiami atsil-ankyti, nes tai yra pirmutinis toks didelis koncertas Ciceroje. Pirkit bi-letus iškalno, kad užtikrinti sau vie-tą. Bilietai gaunami šiose vietose: Grant Works Pharmacy, 4847 W. 14th St. Liberty Restaurant, 1403 So. 49th St. Liberty Pharmacy, 49 W. 13th St. Liberty Ice Cream Parlor, 1403 So. 49th Court Darbininkų Užiejoj, 1447 So. 50th Avenue.

— Rengėjai.

Lietuvių Tautiškos Kapinės. Ger-biamieji lotų savininkai ir Dr-jų at-stovai kviečiame jus ant visuotino metinio susirinkimo kuris bus nedė-lioje Sausio-Jan. 20 d., 1924, Mildos svet., 8142 So. Halsted gat., 1-ma va-landa po pietų.

Jūsų atsilankymas būtina reikalin-gas nes yra daug svarbių reikalų ap-svarstymui ką mes turim veikti be-gyje šių metų ir-taigi bus pranešta ką mes nuveikim perėtais metais; ir visas stovis kapinių dabartiniam lai-ke.

—Valdyba.

KONCERTAS Šiandien, sausio 17 d., 8 val. vak., Raymond Chapel, 816 W. 31 St., įvyks labai pulkus koncertas. Įžanga dykai. Muziką — mėgstantieji nepa-raiskite tos progos ir atvykite į kon-certą. —Komitetas.

KLIMATAS IR CIVILIZACIJA Sekmadienį, sausio 20 d., 10:30 val. ryto, Raymond Chapel, 816 W. 31 St., įvyks Moksle Draugų paskaita tema klimatas ir civilizacija. Prelegentas bus K. Augustinavičius. Paskaitoje gyvdenami bus pasku-tiniųjų kelerų metų tyrimai kai del klimato įtakos į civilizaciją ir išviso į kiekvieno žmogaus kasdieninį gyve-nimą.

PAJIEKOJIMAS. Gimnazijs Telkės Masionalės, kurie esate kvietę į Amerikon, atsilankykite į Naujienų ofisą svarbiame reikale. Naujienų Lailvokorių Skyrus.

PAJIESKAU savo vyro Joe Bed-kus, meldžiu atsišaukti, turiu labai svarbų reikalą. Aš viską dovanuju tik atsišauk ar kiti kurie jį pažįsta, meldžiu nurodyti jo adresą.

Atsišaukite 1739 So. Halsted St., Box 415.

JESKO PARTNERIŲ

REIKALINGAS PARTNERIS į kriaucystės biznį; su mažai pinigų, gera proga geram žmogui. Atsišau-ките per laiška arba ypatisškai.

J. GRINIUS, 2120 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

IVAIRUS SKELBIMAI

FIXTURES Mes perdurbame visokius fixtures del krautuvių ir restauranų, vartojame juos senus fixtures. Geri fixtures atneša daugdaulio biznio. Dykai sutel-kiami planai ir apskaitliavimas. Wies-Rahn Mfg. Co., 2409 N. Crawford Ave. Phone Spaulding 5321, vakarais Juni-per 0920.

ISRENDAVOJIMUI KAS turit randavot vietą del restauranto ir lengvių gėrimų, arba seną biznį parduoti Chicag-oje ar apilinkėje. Kreipkitės į Naujienų ofisą, 1739 S. Halsted St. Box 414

SIULYMAI KAMBARIŲ RUMAS rendai merginoms ar ženoti porai, šildomas ruimas, švie-si ir patogii vieta del gyvenimo.

Kreipkitės 3146 Wallace St. 2 lubos frontas

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

Reikia —

Motery lengvam dirbtuvės darbu, 30c. į valandą, darbas dienomis. Nuo štukų dirbant galima uždirbti \$22 į savaitę.

JOSLYN MANUFACTURING AND SUPPLY CO., 3700 So. Morgan St.

REIKIA —

Patyrusių skudurų sortuoto-jų moterų.

Atsišaukite 2639 W. Roosevelt Rd.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA senyva moteris prie namų darbo; labai gera vieta, mažai darbo; tikrai 3 šeimoje, darbas ant visados, geras užmokesnis, kambarys ir valgis, atsišaukite tuojau.

J. J. SLIKAS, 3241 So. Halsted St., Tel. Boulevard 5066

REIKIA —

Patyrusių veiterių.

Atsišaukti tuojau.

J. GRIGAS, 1628 W. 47 St.

REIKIA moterų sortavimui

popierių atkarpų, darbas nakti-mis, gera alga.

SANGAMON PAPER GRADING CO. 1445-47 S. Sangamon St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA PATYRUSIO nakti-nio inžinieriaus su Ameriko-iš-ku inteligentiškumu.

YAFFE BATH HOUSE 908-10 West 14 Str.

REIKALINGAS apysenis

žmogus prie naminio darbo ma-žam viešbuty, valgi ir kambary.

mokestis nuo \$25 ir augščiau ant mėnesio. Turi but blaivus žmogus. 1606 So. Halsted St.

AUTOMOBILIAI

Aš MAINYSIU Apperson A ant

touring karo arba sedan. Yra gata-viai prirengtas del Taxi cab. Turiu du bizni, jei viena noria apiešiti.

(H. LADVILLE) HUB CAB 2929 So. Halsted Victory 7070

RAKANDAI

PARDAVIMUI pianas, \$90, karpe-tas, \$20, 4 šmotų parloro setas, \$25, Morris kėrlas, \$3, rankomis pieštas paveikslas \$2, geležinė lova ir me-gaites drese, \$12. Turi but parduo-ti šia savaitę, taigi namas parda-vimui, už \$5,700, vertas \$6,800.

Syndor, 6421 Oakley Ave., Tel. Prospect 6388

PARDAVIMUI

TEATRAS! TEATRAS!

700 sėdynių, vargonai, pianas,

power mašinos motorai, genera-toriai ir kiti visi įtaisymai. Ge-ra vieta, biznis išdirbtas. Gali-ma nupirkti su mažai pinigų.

Turi but parduotas greitai.

Kreipkitės pas:

M. J. KIRAS REAL ESTATE

IMPROVEMENT CO. 3335 So. Halsted Str.

Tel. Yards 6894

DIDELIS BARGENAS bučernė

ir grosernė pardavimui; biznis

geras, apgyventa lietuvių ir vi-sokių tautų. Atsišaukite:

4201 So. Maplewood Ave

DIDELIS BARGENAS

Ant pardavimo bučernė ir grosernė, biznis keš daroma į dieną \$150 iki \$180, pagyvenimui 4 ruinal, renda \$35 į mėnesį, esu priverstas pigiai parduoti, nes važiuoju į Lietuvą. M. N. Skusaich, 4958 S. Princetos, Tel. Boulevard 3200.

PARDAVIMUI generalis merchan-dice krautuve, daromas geras biznis Bridgeport per 10 metų. Parduo-sime pigiai.

M. JACOBSON, Room 1706, Majestic Theatre Bldg., 22 W. Monroe St.

DIDELIS BARGENAS

Parsiduoda bučernė ir grosernė. Visi įtaisymai ir klesos. Mašina del šalčio 3-foa skėlis, seifas, registre-ris de 4 bučernių, slais mašina ir t. t., 6 ruinal del gyvenimo koršis vande-niu šildomi, garadzius del automobi-listo, galima gauti ant 5 metų ar daugiau, parduosiu už keš arba mainysiu ant bile namo.

Taigi parsiduoda ir murinis na-mas 3 pag. ir štoras ir antras medi-nis 4 pag. parsiduoda sykiu viskas ar-ba atskirai.

871 Kensington Ave., Chicago.

TURIU parduoti kuogreiciusiai nauja lova, su padukomis ir kaldro-mis ir Viotrola, su daug pulku re-kordų. Parduosiu visai pigiai. Kam yra reikalinga, tai yra gera proga.

JOHN A. WALULIS, 1829 Wallace Ave.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI už dau-

giausiai pasiulytą kainą, tik-

rai nauja \$150 vertės Vict-

rola, stiliaus 11. Victrola

dar tebėra krautuveje. Tu-

ri but parduota iki subatos,

nes man reikia pinigų.

L. NARMONTAITE,

3223 Parnell Ave.,

Phone Yards 5879

DIDELIS BARGENAS parsiduoda

bučernė ir grosernė su namu ar be namo, su gyvenimo ruimais iš užpa-kalio. Biznis išdirbtas tarpe visokių tautų. Priežastis pardavimo patir-si-te ant vietos.

Atsišaukite 3156 Wallace St.

PARSIDUODA nauji barai (fixtu-res) naujos mados, tinka del saliuo, coffee shop arba ice cream parlor parduosiu pigiai arba galit randavot kartu su štoru, vieta randas ant So. Side.

2500 Archer Ave. kampas So. Halsted St.

PARDAVIMUI Player Pianai

mažai vartoti \$600 vertės. Par-duosiu visai pigiai, nes man daugiau nereikalinga. Kreipki-tės 936 W. 35th Pl., 3čios lubos užpakalis.

PARDAVIMUI čeverių tai-

symo šapa, mašinos ir įrankiai,

visi geri ir ant biizniavos gatvės,

Kedzie ir Archer Ave. ir arti ki-to tokio biznio nėra. Parduosiu už teisingą pasiulimą. Savini-kas turi 2 biiznių. Matyt galima nuo 2 iki 4 v. po p. ir nedėliom.

4400 So. Kedzie Ave.

PARDAVIMUI gents forni-

shing štoras, gerų vietų ir biz-nis išdirbtas. Lietuviškoj kol-o-nijoj, pigiai parduosiu. Kreip-ki-tės 3547 So. Halsted St. Tel. Yards 1169.

NAMAI-ZEME

DIDELIS BARGENAS.

Pardavimui namas, namas randasi 38 Pl., parduosiu ar mainysiu ant biznio, turiu parduoti į trumpą laika, agentų prašau neatsiškai. Savini-kas randasi 4444 So. Campbell Ave., 2nd Floor, V. Petrusėvičia.

PARDAVIMUI per savininką

4 kambarių medinė cottage, su 2 karų garadziu ant kampo lo-tas. Kaina \$3,800, jei parduosiu šia savaitę.

6401 So. Oakley Ave.

TIK PAMISLYKIT KAIPIGIAI

Už \$14,500 nupirskit 4 flatų m-ro namą, po 4 kambarius, namo paran-kumai vėliausios mados, namas sta-tytas ant 45 pėdų pločio, namas ran-dasi netoli Brighton Park teatro ir lietuviškos bažnyčios, parduosiu už minėtą kainą, arba mainysiu ant ne-didelio biizniavo namo, lotų, bučernės, arba ant kitokio biiznio.

ISSIMAINO 3jų flatų murinis namas, South Si-dėj, po 6 ir 7 kambarius, parduosiu pigiai arba priimsiu mainais biiz-avą namą.

PARSIDUODA 2jų flatų kampinis m-ro namas, ant bulvaro, mainysiu ant mažesnio ra-mo, nepaisant apilinkės, kaina tikrai \$12,000. Kreipkitės pas

4116 Archer Ave., Phone Lafayette 5107.

PARDAVIMUI — 3730 Parnell Ave., netoli 38 gatvės — 2 augstų ir sklepas, murinis namas, su 2 flatais. Naujai pataisytas ir dekoruotas. Kai-na tik \$3650, išmokėjimais, \$700 pi-nigais, kitus mažais mėnesiniais iš-mokėjimais. Nepraileiskite tos puik-šios progos. Buk pats sau namų sa-vininku. Buk neprigulmingu! Del tolimesnių informacijų pasimatykite su

FRANK J. PETRU 1443 West 18th Street Phone Canal 0806

PARDAVIMUI — Tik \$1000 pi-nigais kitus po \$65 į mėnesį nupirskite naujai pastatytą 5 kambarių bungalov su cimentiniu sklepu. Užbaigtas attic del 2 kambarių. Furnace šildo-mas ir viskas moderniška, tuojau ga-lima gyventi. Tie bungalow randosi 5405-5423 W. 30 St. ir 5420-5429 W. 30 Pl., Cicero, Ill. Raktus galima gauti pas 5424 W. 30 Pl., Cicero. Ne-praileiskite tos progos. Del tolimes-nių informacijų pasimatykite su